

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Кафедра германської філології та методики викладання
германських мов

Т. В. Рябуха, Л. А. Куликова, Т. В. Тарасенко

ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Навчальний посібник
для студентів філологічних спеціальностей
вищих навчальних закладів

МЕЛІТОПОЛЬ
ТОВ «Колор Принт»
2019

УДК 811.111'25(075.8)

Р 98

Рябуха Т. В., Куликова Л. А., Тарасенко Т. В. Практика перекладу з англійської мови: навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / Т. В. Рябуха, Л. А. Куликова, Т. В. Тарасенко. – Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2019. – 119 с.

Рецензенти:

Н. Є. Леміш, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри прикладної лінгвістики, порівняльного мовознавства та перекладу Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Г. І. Приходько, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології Запорізького національного університету

Рекомендовано до друку Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Протокол № 4 від 18 грудня 2019 р.

Навчальний посібник з курсу «Практика перекладу з англійської мови» призначений для підготовки бакалаврів напряму: 035.041 Філологія. «Германські мови та літератури (переклад включно)».

Посібник має на меті ознайомити студентів з основними проблемами перекладу, надати стислі теоретичні положення, допомогти розвинути навички перекладу. Складається з п'яти розділів, що включають теоретичний матеріал, тренувальні вправи та тексти для перекладу. Розрахований на широке коло осіб.

© Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького, 2019
© ТОВ «Колор Принт», 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ.....	5
РОЗДІЛ 2. ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ.....	8
2.1. Заміна форм слова і частин мови.....	10
2.2. Заміна головних членів речення.....	11
2.3. Заміна інших членів речення.....	13
2.4. Граматичні трансформації пасивних конструкцій	14
2.5. Передача каузативних конструкцій.....	21
2.6. Неособові форми дієслова.....	22
2.6.1. Інфінітив.....	22
2.6.2. Герундій.....	28
2.6.3. Дієприкметник минулого часу (Participle II)	35
2.7. Абсолютні конструкції.....	36
2.8. Модальність.....	38
РОЗДІЛ 3. ЛЕКСИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ.....	42
3.1. Конкретизація.....	43
3.2. Генералізація.....	52
3.3. Метонімічний переклад.....	53
3.4. Додавання і опущення слів.....	56
3.5. Антонімічний переклад.....	58
3.6. Терміни.....	59
РОЗДІЛ 4. СИНТАКСИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ.....	65
4.1. Темо-рематичні відносини та їх передача.....	72
4.2. Синтаксичні способи вираження реми.....	73
4.3. Конструкція <i>there is / there are</i>	78
4.4. Зворот <i>it/this is ... that/who</i>	79
4.5. Членування речення.....	81
4.6. Об'єднання (злиття) речень.....	85
4.7. Паралельні конструкції.....	87
РОЗДІЛ 5. ТЕКСТИ ДЛЯ ПЕРЕКЛАДУ.....	96
ЛІТЕРАТУРА.....	115

ВСТУП

Мета посібника – ознайомити студентів з основними проблемами перекладу, стисло викласти теоретичний матеріал, допомогти розвинути навички перекладу.

Всі теоретичні положення, висвітлені в посібнику, тісно пов'язані з перекладацькою практикою і підкріплюються системою вправ. Специфіка даного посібника знаходить своє відображення в наступних методичних принципах:

1) поступове введення студентів в курс перекладацьких проблем; 2) фокусування їх уваги на одній, конкретній перекладацькій проблемі при виконанні письмового завдання; 3) розвиток розумової активності студентів; 4) стимулювання інтересу до досліджуваного предмета.

Посібник складається з п'яти розділів. Чотири розділи містять теоретичний матеріал і тренувальні вправи, призначені для письмового виконання. П'ятий розділ включає тексти на переклад, оволодіння якими в перекладацькому аспекті дозволить студентам закріпити знання, отримані з курсів перекладознавства.

Для роботи з посібником рекомендовано використовувати англо-український та термінологічний словники.

Посібник призначений для студентів, викладачів, перекладачів і всіх, хто хоче вдосконалити свої перекладацькі вміння, а також підвищити загальні знання англійської мови.

Матеріали можуть бути використані як для самостійної роботи, так і для роботи під керівництвом викладача.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ

Основним поняттям теорії перекладу є, безсумнівно, саме поняття "переклад". Багато вчених і перекладознавці дають визначення цьому поняттю, хоча іноді з різних, часом абсолютно протилежних позицій. Л. С. Бархударов, один з основоположників вітчизняної теорії перекладу, дає наступне визначення: "Перекладом називається процес перетворення мовного твору на одній мові в мовний твір на іншій мові при збереженні незмінного плану змісту, тобто значення" [7].

На думку О. А. Ахманової, переклад – це "передача смислового змісту та стилістичних особливостей висловлювання однією мовою засобами іншої мови" [6]. У поданні І. Р. Гальперіна "переклад – це передача смислового змісту і стилістичних особливостей висловлювання однією мовою засобами іншої мови" [9]. Звертає на себе увагу визначення А. В. Федорова: "Перекласти – означає висловити вірно і повно засобами однієї мови те, що вже виражено раніше засобами іншої мови" [26].

У всіх наведених дефініціях переклад трактується як певна діяльність, здійснювана перекладачем. Отже, більша частина авторів визначає переклад як процес, в результаті якого з'являється текст на іншій мові. Говорячи про переклад як про процес, лінгвісти виділяють в ньому дві фази:

а) фаза осмислення, під час якої перекладач аналізує вихідний текст з урахуванням його змістових, граматичних, лексичних, синтаксичних, стилістичних та інших особливостей;

б) фаза власне перекладу, що представляє собою відтворення змісту вихідного тексту засобами іншої мови.

Якщо перша фаза полягає у першому знайомстві перекладача з публікацією, переводити яку він має, то друга фаза передбачає реалізацію всього того, що становить перекладацьку компетентність, а також досягнення через цю реалізацію кінцевого результату – створення перекладного тексту.

Яка ж вимога пред'являється до перекладу як до кінцевого результату? Ця вимога полягає в наступному: перекладний текст повинен точно і цілісно передавати зміст оригіналу, зберігаючи його стилістичні особливості. У той час як критерій точності має на увазі тотожність інформації, критерій цілісності означає передачу інформації рівноцінними засобами мови перекладу.

Іншими словами, переклад повинен передавати не тільки те, що виражено оригіналом, але і так, як це виражено в ньому.

Виконуючи переклад, перекладач насамперед визначає спосіб перекладу, тобто міру перекладацької трансформації.

Під перекладацькими трансформаціями розуміють перетворення, за допомогою яких здійснюється перехід від одиниць оригіналу до одиниць перекладу. Вони проводяться з метою досягнення адекватності перекладу, для більш точної передачі інформації, що міститься в тексті оригіналу. При цьому необхідне обов'язкове дотримання відповідних перекладацьких норм мови, з якої здійснюється переклад.

Теорія і класифікація перекладацьких трансформацій розроблені, в першу чергу, в працях Л. С. Бархударова,

В. Н. Комісарова, Я. І. Рецкера.

В результаті оцінки і аналізу мовних одиниць оригіналу і зіставлення їх з одиницями мови, на яку перекладають, визначаються вимоги, що пред'являються умовами адекватності та норм мови, на яку перекладають. На їх основі проводяться операції, що виражаються в перекладацьких трансформаціях, які поділяються на такі типові види:

— лексичні, викликані відмінностями в наповненні лексичних одиниць вихідної мови і мови перекладу і які представляють собою відхилення від прямих словникових відповідностей;

— граматичні, які полягають в перетворенні структури речення відповідно до норм мови, на яку перекладають (перестановка), серед них:

— морфологічні, під якими розуміють заміну однієї частини мови іншою або декількома частинами мови;

— синтаксичні, які визначаються як установлені різного роду причинно-наслідкові зв'язки між елементами контексту;

— стилістичні, що виражаються в зміні стилістичного забарвлення перекладної одиниці.

На практиці найчастіше здійснюються трансформації змішаного типу, які поєднуються між собою та відбуваються одночасно. Як правило, одна трансформація тягне за собою іншу, можливо, іншого типу. Трансформація – ця обов'язкова і невід'ємна складова перекладацької діяльності. Вона має складний, комплексний характер і становлять особливу складність.

РОЗДІЛ 2

ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Граматичні трансформації зумовлені відмінностями граматичної будови англійської та української мови і проводяться в умовах або подібності, або відмінності граматичних властивостей мовних одиниць в іноземній мові і мові, на яку перекладають. Граматичні трансформації виступають у формі перетворення окремих граматичних одиниць на рівні словосполучень, речень і більших утворень. Мають значення особливі граматичні властивості мовних одиниць, тобто морфологічних або складових граматичних одиниць на рівні словосполучень, речень і більших утворень. Також мають значення особливі граматичні властивості мовних одиниць в англійській мові (артиклі, фіксований порядок слів та ін.) і українській мові (дієприслівник, форми узгодження та ін.), а також відмінності і подібності граматичних форм, їх функцій і значень зумовлюють або повний, або неповний переклад. Останній, який зустрічається найчастіше, диктує необхідність, ступінь і характер перетворень.

Граматичні трансформації полягають у повному або частковому перетворенні одиниці англійської мови в одиницю української мови, яка має інше граматичне значення. Тут мова йде про зміну структури речення, можливу заміну головних і другорядних членів речення при одночасній заміні частин мови.

Найбільш поширені прийоми при проведенні граматичних трансформацій – це заміна англійського віддієслівного іменника на українське дієслово або англійського дієслова на український

іменник; заміна множини на однину і навпаки; заміна герундія на віддієслівний іменник, інфінітив, або дієприкметник; а також можливі заміни інших частин мови. Заміна може бути викликана відсутністю відповідного іменника в українській мові або необхідністю зміни структури речення відповідно до норм української мови.

Необхідність трансформації може бути викликана відсутністю еквівалентних форм і конструкцій в українській мові, таких як інфінітивні конструкції, абсолютні конструкції, каузативні конструкції та інші.

Розбіжності у значенні і вживанні еквівалентних форм і конструкцій, які для кожної з мов є особливими, які вимагають специфічного розташування синтаксичних одиниць і дотримання власних правил словотворення, це ще одна причина трансформацій. У цьому випадку доречно говорити про переклад дієприкметників і дієприкметникових зворотів, заміні частин мови і членів речення і т. д.

Заміна членів речення, що супроводжується перебудовою структури речення, є частим видом граматичних трансформацій, що зустрічається. Вона може відбуватися з різних причин і найчастіше буває викликана необхідністю комунікативного членування речення.

Суть граматичної заміни полягає у передачі граматичних і смислових функцій англійських мовних одиниць, включаючи ті, які не мають категоріальних відповідників в українській мові.

Граматичні трансформації здійснюються в тих випадках, коли цього вимагає синтаксична функція, лексичне наповнення, смислова структура, експресивно-стилістична функція речення або оточуючий

його контекст.

Заміна форм слова і частин мови

Заміна форм слова і частин мови зазвичай буває викликана особливостями норм англійської та української мови. До них, зокрема, відносяться різне вживання слів, різна сполучуваність, відсутність частини мови з відповідним значенням та ін. Заміна проводиться і в тому випадку, коли норми української мови вимагають іншого, ніж в англійській, вживання числа у іменників і часу у дієслова. Типовими є заміни іменника дієсловом, прикметника прислівником, або прислівника прикметником, прикметника іменником і так далі. Частини мови замінюються з міркувань доцільності і відповідно до лексичних, синтаксичних і стилістичних вимог української мови.

Вправа 1.

Вкажіть, які слова, частини мови можуть бути замінені, розгляньте варіанти заміни їх форм. Перекладіть речення в письмовій формі.

1. Small numbers of Indian slaves persisted into the nineteenth century. Other intermarried with Africans, and their descendants blended into black population.
2. English attitudes toward the native inhabitants of America were complex.
3. In the face of this rather sudden decline in the supply of European servants, labor-hungry Chesapeake landowners looked elsewhere for replacements.

4. British naval superiority brought with it dominance of the African slave trade, a dominance symbolized establishment of the slave-trading Royal African Company in 1672 and receipt of the royal Asiento (or right to supply the Spanish colonies with slaves) in 1713.
5. The turn to Africans came not because of any ideological concerns but because the flow of indentured white labor seemed to be drying up.
6. Many ran away, an offense that – if they were apprehended – brought its perpetrators whippings, brandings, bodily mutilations and extended terms of servitude.
7. For while industrial goods and notions of a single god may have been new and shocking to many such people, unlimited war was not.
8. Being a good looking, smooth talker. Charles soon had them all behind him and promptly took Edinburgh.

Заміна головних членів речення

Цей перекладацький прийом часто використовується в силу того, що в ряді випадків в англійських та українських реченнях функціональне навантаження головних членів різне. Так, можуть не збігатися функції підмета. Наприклад, якщо англійський підмет позначає об'єкт дії, то він може замінюватися додатком.

Граматичні трансформації бувають необхідні і тоді, коли спостерігається розбіжність типів присудка і їх вживання в англійській та українській мовах. Так, англійський складений іменниковий

присудок може передаватися через український дієслівний присудок в активному стані на пасивний і навпаки.

Заміна головних членів речення супроводжується іншими істотними змінами. Заміна одного з головних членів тягне за собою заміну іншого, змінюються частини мови і їх форми, синтаксична структура речення зазнає серйозних змін, часто відбувається його членування або об'єднання.

Вправа 2.

Визначте головні члени речення та їх форму, знайдіть найбільш вдалий варіант їх заміни та поясніть необхідні супутні перетворення. Перекладіть речення в письмовій формі.

1. The infamous system of racial injustice was collapsing, and the only choices before Americans and American politicians were either to hurry the fall, or vainly to resist it, or apathetically to stand aside.
2. These were the logical sequel to the sit-ins of the previous year.
3. A fourth phase has opened, but it is all too obvious that the work of attaining substantive social and economic equality will be achieved only in the twenty-first century; given the sluggish growth of the US economy since 1973, the effort required may well turn out to be as huge and long drawn-out as in any of the earlier periods.
4. Three other judicial appointments in the South in 1961 turned equally badly, and exposed the Kennedy's to felling Republican criticism.
5. So the Kennedy strategy, even if it had been wholeheartedly

adopted by the civil rights movement, would not for long have kept the issue off the flow of Congress.

6. Even before he began to speak, though he did not know it, the marshals were having to defend themselves with gear gas (they were under strict instructions not to use pistols); they were coming under a terrifying barrage of stones and bricks and other missiles.

Заміна інших членів речення

Цей вид трансформації має подвійну природу, в ньому поряд з граматичними перетвореннями відбуваються синтаксичні. Найбільш частою причиною такого перетворення є комунікативне членування. З точки зору граматики такі заміни доцільні, коли англійські речення ускладнені характерними синтаксичними компонентами – інфінітивними, герундіальними, абсолютними конструкціями, які не мають українського аналога. Заміна частин мови також часто призводить до заміни членів речення.

Найбільш поширений і простий приклад – заміна англійської пасивної конструкції на активну в українській мові з відповідною заміною членів речення.

Вправа 3.

Визначте, які граматичні заміни потрібно здійснити в наступних реченнях, звертаючи увагу на виділені елементи. Поясніть, чим мотивується їх необхідність. Вкажіть, які трансформації їх супроводжують.

1. *The Boer War of 1899-1902, for example, saw* the British Empire

- fighting against transplanted European settlers of primarily Dutch extraction, in a conflict characterized on both sides by the open abuse and murder of civilians and prisoners.
2. Fortunately for them, *the late seventeenth century witnessed* not only a decline in the availability European laborers but also an increase in the availability of African.
  3. *All he needed was* a little help from his old friends the French and a few thousands English volunteers that he'd been counting on from over the border.
  4. This lead persisted, for unlike the colonies to its north, *South Carolina did not experience a reduction in demand for* (or delivery of) slaves in the third quarter of the eighteenth century.
  5. The contemporary equivalent of a shoplifter might *be whipped, branded with the letter "T" (for "thief"), pilloried in the stocks, or transported to America.*

Граматичні трансформації пасивних конструкцій

Типовим прикладом заміни членів речення є заміна англійської пасивної конструкції українською в активному стані, коли англійський підмет замінюється в українському реченні на додаток або обставину, а другорядний член англійського речення (додаток або предикативний член при дієслові-зв'язці) стає підметом або вживається невизначено-особова конструкція; також змінюється форма пасивного стану англійського дієслова на форму активного стану українського дієслова.

Вправа 4.

При перекладі наступних речень визначте характер трансформацій, необхідних для передачі пасивного стану.

1. He supposed that it would be his record on foreign, policy that determined the outcome of the 1964 election, and he also thought that his re-election would be unlikely if he alienated the while South. Nor did he expect to be controlled by events.
2. James completely lost his bottle and ran back to London, soon to be caught up by a rather puzzled William. Had James not been a bit do-hilly he could still have saved the situation. But no – not him.
3. The Tories weren't taking any risks, however, and banned the cheaper press. ... Public meetings were forbidden and the Act of Habeas Corpus was suspended.
4. Mary's sister, Anne, was catapulted into power in 1702 aged thirty-eight. Although dull and lethargic herself she was ace at employing chaps who weren't.
5. One of the whales was pulled up onto the wharf, and before the day was out thousand of people – including, perhaps, the five-year-old Thomas Nickerson – had come to see it.
6. He deported 800 rebels to the West Indies and Barbados not, I hasten to add, for the good of their health and 100 left were dangled along the sides of the roads as an example to others (they must have got the message, wouldn't, you?). Neither the Whigs nor the Tories were too pleased by James's cruelty but with his army of 30,000 professional soldiers behind him it was tough bananas!

7. The first proper Prime Minister was invited and called Sir Robert Walpole. His job was to clear up the mess and keep the country on an even keel under Whig rule.

Вправа 5.

При перекладі наступних речень визначте функцію виділеного іменника і здійсніть необхідну заміну частин мови.

1. Neither Kennedy nor Johnson was prepared to sacrifice the prospect of success to the mere *exhilaration* of self-righteousness.
2. Jack had little sense of *urgency* about the race question.
3. Compounded over a few years, this would bring a market *improvement* in Indians' standard of living.
4. In the students' opinion, corruption, collusion, and nepotism were *the causes* of the crises.
5. Dango (домовленості данго) is a sociable *process*.
6. These rules can be interpreted as *attempts* to ensure that the winner is likely to be the lowest-cost bidder, and therefore to maximize the total shares profits.
7. The cost of deviating now is the *loss* of the future.
8. Now everyone takes bribes as though it is his last day at *work*.
9. If *competition* were introduced into Japanese construction industry, there would probably be a shakeout.
10. A dramatic *demonstration* of his power came in 1985 when he abolished the entire customs bureau because of its corruption.
11. Markets flourished regardless, and with them economic *growth*.

Вправа 6.

Визначте тип присудка, способи його передачі і проведіть граматичні трансформації, якщо вони необхідні.

1. But negotiations are complicated by the fact that production costs are private information to the firm.
2. The Kennedy's world was comfortable, northern and white.
3. Meanwhile, Suharto's family and cronies became immensely wealthy.
4. Some of the larger firms are highly sophisticated technologically.
5. The whole situation is so corrupt, that everywhere you go people forget about the interests of the industry.
6. Second, an argument is worthless without some way of enforcing it.
7. Such indexes are necessarily subjective and inexact.
8. The incentives the planners offered producers were necessarily blunt.
9. Communist planning is dead, but an autopsy can be informative.
10. The word *dango* is unique to Japan but the practice, of course, not.
11. Corruption cuts into productivity because firms that few they will be at the mercy of bribe-takers are reluctant to invest.
12. A ship is more likely to survive a raging storm if it is in the charge of a veteran captain, who has met it, than a physicist who is expert in fluid mechanics and structural ability but lacks seagoing experience.
13. Suharto periodically fired officials whenever their bribe-taking became too blatant.

14. The benefits of growth were wide-spread.
15. Payments for protection were rife.
16. Dango is the name given in Japan to a negotiation among bidders to decide which firm will get the job.
17. Petty corruption among low-level clerks in government offices was rampant.

Вправа 7.

Визначте семантику прикметника, що входить в складений іменний присудок, і можливі способи його передачі. Перекладіть речення.

1. This low productivity might be attributable to dango.
2. The text was not readable.
3. Many skills arising from repetition and practice are intuitive and not reducible to written rules.
4. Insisting that the internet be monitorable would have condemned it to perpetual underdevelopment.
5. Officials are sometimes undistinguishable from the criminals.
6. The fastest way to make a ton of steel plates was to make them thick, so the steel factors made them so thick that they were often unusable.
7. This paid off: it made the internet adaptable and participatory.

Вправа 8.

Визначте семантику прикметників у вищому ступені порівняння, що входять до складу присудка, а також поясніть,

які перетворення необхідно провести при його передачі. Перекладіть речення.

1. Its annual growth would be 1 percent higher.
2. Its annual growth would be half percent bigger.
3. While this was lower than that in some other Asian countries such as Korea and Malaysia, it was higher than that in South Asia, Latin America, and sub-Saharan Africa.
4. This rate of investment is significantly lower.
5. The bribe-takers unrestrained greed deters productive activity, with the result that the total bribes are lower than they could be.
6. Despite the efforts dango organisers make, negotiations will be usually less effective than bidding as a means of selecting the low-cost firm.
7. Devastating as it was. Indonesians were nevertheless far better off after the crisis settled down than they had been before the growth spurt.
8. Per capita income was three times its 1960 level.
9. The productivity of China's peasants under planning was about a half what it became after the communes were abolished.

Вправа 9.

Визначте склад дієслівного присудка, дайте семантичну характеристику його членів, визначте можливі способи його передачі, перекладіть речення.

1. The government has an essential role to play in designing markets.
2. Suharto had a variety of channels to monitor bureaucrats.

3. The end came partly because of the external shock of the 1997 Asian financial crisis, which was beyond the ability of Indonesia's stunted political, legal, and regulatory institutions to cushion.
4. The internet's growth is the consequence of unleashing the power of individual creativity.
5. It takes two to dance tango.

Вправа 10.

Визначте можливі способи передачі дієслівного присудка з додатком, звертаючи увагу на семантику дієслів. Перекладіть речення.

1. Indonesia under Suharto had fast growth for thirty years despite widespread corruption.
2. Paul Mauro ran a statistical analysis across seventy countries, using these corruption indexes and national income and investment data.
3. The conspirators hold their meetings in restaurants, tea rooms, and golf clubs, thus bringing to the life Adam Smith's dictum.
4. Jusuf Wanandi noted Suharto's "abuse of power in all the things he has done".

Вправа 11.

При перекладі наступних речень зверніть увагу на групу обставини. Визначте її склад, а також необхідні заміни при її передачі.

1. The problem was settled during the negotiations over the division of the spoils.

2. The attempt caused the worst famine in the world history, with estimated 30 million deaths.
3. An economy cannot, therefore, be successfully controlled from the top. How is the system of markets able to function with no one in charge?

Передача каузативних конструкцій

Граматичні трансформації, до яких призводить присутність каузативних конструкцій, також носять складний характер. У таких багаточленних конструкціях перший компонент виражений каузативним дієсловом в особовій формі, другий – іменником або займенником, а третій варіюється в залежності від відносин, якими вони виражені. Їх передача, як правило, вимагає перестановок, заміन і синтаксичних перетворень.

Вправа 12.

У наступних реченнях визначте склад каузативної конструкції, поясніть необхідність і вид трансформації.

1. But they could not stand back and let the Freedom Riders be murdered.
2. On Inauguration Day his eagle's eye had noticed that there were no black faces in the detachment of the Cost Guard which paraded before him; he ordered immediate action to remedy the situation thus disclosed, and required a report from each Cabinet officer on how things stood in his department.
3. So Bobby urged the civil rights movement to make black voter

registration its prime objective.

Неособові форми дієслова

Інфінітив

При передачі інфінітива слід мати на увазі, що він має певні властивості, виконує ті чи інші синтаксичні функції, є частиною тієї чи іншої складної конструкції. Представляючи собою неособову форму дієслова, інфінітив називає дію, однак, не виступаючи самотійно в ролі присудка, може виконувати в реченні функції іменника. При цьому він має і дієслівні властивості: може мати прямий додаток, визначатися прислівником, має граматичні форми відносного часу, стану, виду. Синтаксично інфінітив виконує ті ж функції, що й іменник і може виступати в ролі підмета, складової частини присудка (іменного або дієслівного), додатку, означення, обставини мети, наслідку або з допустовим значенням.

Конструкція, в якій інфінітив виступає як частина складного підмета в суб'єктному інфінітивному звороті, перекладається в залежності від її складу. Якщо в ній присутні дієслова чуттєвого сприйняття, то, як правило, вона перекладається безособовим або невизначено-особовим зворотом в якості головного речення з подальшим підрядним додатковим реченням. Якщо інфінітив виражений дієсловом-зв'язкою *to be*, то можливий переклад простим реченням. У ряді випадків – простим реченням зі вступним безособовим (як відомо, як повідомляють, припускають) або ж за допомогою модального дієслова чи прислівника (наприклад, дієслово *to suppose*).

Вправа 13.

Визначте граматичну та синтаксичну функцію інфінітива і інфінітивних конструкцій, звертаючи увагу на підмет. При перекладі речень зробіть необхідні трансформації і поясніть їх.

1. To speak of these things as "children's issue" is to consider them in their diminutive form and make them easier to dismiss.
2. So many of us, as parents, wish to capture the image of what we have been told family life and childhood are supposed to be.
3. I'm not sure they have an understanding of what a childhood is supposed to be.
4. One thing that youth is supposed to have is time.
5. This is the way we are, we're not supposed to be children.
6. Because children seem to know more about the world, adults are more likely to assume, sometimes wishfully, that kids can take care of themselves.
7. The topic of childhood seems to touch some adults deep chord in my generation.
8. We are not able to save much and seem to need everything.
9. What I've noticed is that more young women I work with seem to be choosing to have wardrobes instead of children, or choosing not get married at all.
10. Yet even relatively affluent parents can't seem to buy enough time.
11. Some children are expected to be more responsible for self-care when their parents aren't around.

12. It is not my right to insist that they have a childhood just like mine, or that I impose my boyhood escapism on them.

Вправа 14.

Визначте вид і склад присудка, а також функцію інфінітива. Перекладіть речення.

1. It is not for us to decide.
2. To speak of these things as "children's issue" is to consider them in their diminutive form and make them easier to dismiss.
3. The goal of the movement will be to improve family life and the lives of children now, as well as in the future.
4. One of the ways to hold on to childhood is to have children of your own.
5. The movement's success will depend on a few things.
6. How can families liberate themselves and their full potential?
7. In the past, kids might have turned to extended families, churches, healthy neighborhoods.
8. Unless adults can be concerned about and can contribute to the next generation, they suffer from stagnation.
9. Adults – whether or not they themselves are parents – need to be needed by the young.

Вправа 15.

У наступних реченнях визначте склад складного додатку і перекладіть речення.

1. I subconsciously realize who to ask for time and how much to ask

for, and to apologize: "I need to talk to so and so, but I'll only take fifteen minutes."

2. It is necessary for the reaction to be accelerated.
3. I tell myself each person can make his or her own life as positive as they want it to be.
4. I want to be there for them yet I want them to have what's good, too.
5. We expect more of the children, expect our children to do better in school, to be more responsible, to be more aware.
6. It allows our current national condition to be viewed through a particularly clear lens.
7. But I've got two babies in my house now, my half sisters, and I don't want to leave and not see them grow up.
8. I had always to import a friend for you to play with.

Вправа 16.

Поясніть, чим виражене означення в наступних реченнях, встановіть функцію інфінітива, зробіть переклад.

1. She must have got over it, however, as she is one of the only people to go down in history as having died of exhaustion from a fit of laughing.
2. The only conclusion for him to make was the following.
3. Could it be that, after twenty years of movements, a new kind of liberation movement is germinating – one that recognizes the right of family to be connected?
4. As a boy growing up in a troubled family, I sensed that I could get

much of what I needed from the web – neighbours to watch out for me on the street, schools that cared, and an understandable community in which to prove myself.

5. The way to reverse the process is to find ways to increase positive contact between adults and children.
6. It is an article to be discussed, but not approved now.
7. They are the first generation to grow up in the electronic bubble, the environment defined by computers and new forms of television, the first generation to grow up in new kind of dispersed, deconcentrated cities, not quite urban, rural, or suburban.

Вправа 17.

Визначте склад інфінітивних конструкцій, поясніть їх функції обставин. Перекладіть речення.

1. Most of the parents move here work long hours at two careers in order to support this expensive and nostalgic vision.
2. To be effective, this movement, by defining family in the broadest possible way, will enlist the commitment of people who are not parents.
3. To speak of these things as "children's issue" is to consider them in their diminutive form and make them easier to dismiss.
4. For a force to exist there must be two objects involved.
5. The temperature was too low for the substance to decompose.
6. Despair arises when a person is convinced that it is too late to try again.
7. Your moments together are too precious to waste.

8. He went home only to die.
9. He came home to see his house burnt down.
10. She awoke from her thoughts to find someone speaking to her.
11. The sellers offered the buyers 5.000 tons of oil, delivery to be made on October.
12. I woke one morning to find myself famous.
13. This took place when another Stuart pretender to our throne, Prince Charlie, (known rather "camply" as Bonnie) landed in Scotland with seven of his mates to stir up the heavy Highlanders again (as they'd all had a nice rest).
14. The first national population census is being carried out to pave the way for national elections to be held by June 2004.

Вправа 18.

У наступних реченнях присутні або інфінітив, або інфінітивні конструкції, які виконують різні функції. Визначте, які саме. Поясніть, які заміни необхідні. Перекладіть речення.

1. To look back at the United States in 1961, when Kennedy took office, is to see that the country was about to undergo a deep and sudden change, as profound as any since the abolition of the slavery.
2. Suddenly for once? Everyone agreed and decided to ask William of Orange James' nephew (and daughter Mary's hubby) to come and have a nice friendly chat to try and talk James out of making Britain's future, Catholic (fat chance).
3. But he does not seem to have known Negroes (as those people then

- preferred to be called except as servants or as political artists).
4. Being nice to them did not seem to get results.
  5. They expected blacks to accept white priorities.
  6. They believed that he had done more for them than any other president since Lincoln, and they expected him to do more.
  7. Barnett seems to have been high on Confederate legend and the prospect of great popularity in his state.
  8. The Kennedys had their own reckoning to carry out.

Герундій

Як особлива, відсутня в українській мові граматична категорія, яка використовується для вказівки на виконання, вчинення дії, її процес, в англійській мові дозволяє уникати навантаження речень і створювати короткі і стислі мовні звороти. Герундій має ознаки як іменника, так і дієслова; при перекладі може передаватися одним з них, в залежності від контексту. У реченні виконує функції підмета, додатку, частини присудка, означення (завжди в поєднанні з прийменником, зазвичай *of*), означального герундіального обороту, обставини часу, мети, причини, способу дії та ін. (завжди в поєднанні з прийменником). Можливість вибору при перекладі залежить не тільки від функції герундія, але і від контексту.

Вправа 19.

У наступних реченнях герундій виступає в ролі підмета. Назвіть його, дайте варіанти передачі, перекладіть речення.

1. Talking of Dillard's memoir of her childhood in the late forties and early fifties drew him back into that time.
2. Parents would often say that these questions had haunted them long before I asked them, and that answering them could not be done simply.
3. They intuitively understand that this web supports us all, and that attending to it will improve life for children and also for adults, whether or not they have children of their own.

Вправа 20.

У наступних реченнях герундій виступає як частина присудка. Назвіть і визначте склад присудка, дайте варіанти передачі, перекладіть речення.

1. The top choices for leisure are television watching and resting.
2. The most popular leisure pastimes were reading, going to movies, and dancing.
3. I keep thinking it's technology.
4. I think kids were receiving a lot more quality time before they started calling it quality time.

Вправа 21.

Вкажіть додатки, визначте, чим вони виражені, а також способи їх передачі. Перекладіть речення.

1. This stage includes being a good parent, but it represents more than that.
2. So my wife and I thought of moving, and still do.

3. The adult time zone allows for delay, detraction, pushing away.
4. Six out of ten regret not doing the simplest things.
5. In a classroom of fourth-graders at Kenwood Elementary School, I asked on a whim if anybody worried about getting into a good college or getting a good job in the future.

Вправа 22.

Визначте, функції яких додаткових членів речення виконує герундій. Поясніть, які трансформації необхідно здійснити для його передачі. Виконайте переклад.

1. The new constitution is notable, among other things, for designating Islam as the national religion, the centralized power of the presidency, and gender equality in principle.
2. It will define liberation not as the act of breaking off from one another, but as the individual's ability.
3. Though parents and kids share this sense of being pushed forward a few extra nanoseconds, children and adults still live in entirely different time zones.
4. Another reason for overprogramming is fear – fear of the environment, fear of falling behind.
5. To be effective, this movement, by defining family in the broadest possible way, will enlist the commitment of people who are not parents.
6. So in researching and writing this book, I have fallen through the web, those who are barely hanging on, and those who have begun to weave.

7. We attempt to compress time (much as television technologists have learned to do by speeding up the pace of commercialists) into "quality" time.

Вправа 23.

У наступних реченнях герундій виконує різні функції. Визначте, які вони, які можливі шляхи передачі. Перекладіть речення.

1. What they mourn – even with vivid memories of noisy, whiny, sometimes obnoxious little people who blocked where they wanted to walk, seldom entered a room without leaving it in tatters, and never closed their mouths except to chew – is that they did not spend enough time "savoring" their children
2. In 1813 Wellington dived into Europe and chased the French all over the place, finally catching and driving them out of Spain at Vittoria before crossing the Pyrenees.
3. This event had been originally planned by A. Philip Randolph, as we have seen, as a means of putting pressure on the president.
4. The government has an essential role to play in designing markets. The cost of deviating now is the loss of future profits. Suharto periodically fired officials whenever their bribe-taking became too blatant.
5. Wilson concluded that the state's taking over of the means of production can "never guarantee the happiness of anybody but the dictators themselves".
6. Often this results, as with the Soviet managers, in their keeping

knowledge to themselves.

7. With everyone separately putting his hand in the till, however, the firms are discouraged from investing. Thus, there will be little left to take bribes from next year.

Вправа 24.

Визначте дієприкметники його функцію. Поясніть способи його передачі. Перекладіть речення.

1. Time is a decreasing natural resource for everybody.
2. They speak as if they were foresters moving through tangled woods, marking sick trees for later harvest, but without much sense of the forest's dimensions or shape.
3. Just as the children cue at the risk, baby boomers, beginning to parent in large numbers, are also endangered.
4. I find myself tugging between my fear and my intellect.
5. I remember my parents saying they didn't have enough time, but I never felt they didn't have enough time for me.
6. But I hear myself saying that too much to my own kids.
7. The other scenario is that kids see their father and mother doing exciting things, and maybe the kids follow that path with some joy.
8. I can remember my parents saying things like that – "You're growing too fast".
9. The more expensive prestige colleges get, the more pressure and scheduling you see parents putting on these kids at an earlier age.
10. How often, interviewing children, have I heard that phrase, or some variation of it.

11. I moved from child to child, bending close to hear their soft-spoken answers.
12. "But once they get past five years old," said still another single mother, smiling, "you can't ride them on the vacuum anymore".
13. They have to spend the time improving their test scores.
14. "Nope. Just playing catch," I answered, tossing the ball to Jason.
15. Several students (some of them wearing earrings and some leather) laughed cynically.

Вправа 25.

Для передачі наступних речень, що містять дієприкметник теперішнього часу (Participle I), необхідно провести складні перетворення. Визначте, які саме, дайте пояснення. Перекладіть речення.

1. All you had to do was sit around some city or encampment, smoking, drinking and waving weapons around every now and again, while the ones inside did the same. The winner was the side that didn't get bored first. (Текст має юмористичне забарвлення).
2. There she is, looking like a Roman, sitting in what looks like an amphibious wheelchair.
3. Believing that all was well, the President made a television speech at 10 p.m. urging the people of Mississippi and, especially, the university students to accept that the law should be obeyed.
4. Anyway there was no question of the movement simply setting for the Kennedy strategy.

5. Senator Eastland, while publicly attacking the marshals for bringing their troubles on their own heads by their "amateurism" and ranting in the usual fashion about "judicial tyranny", told Hobby privately that Barnett had behaved ludicrously.
6. Martin Luther King went to jail where he composed his masterpiece, "Letter from Birmingham Jail", vindicating his strategy and tactics.
7. He was a victor at last, commanding events, not merely reacting to them, and he meant to exploit the victory.
8. Kennedy (who like his brother Hobby, wanted a bill, not an issue) took them through the entire roll of the House and Senate, giving them Larry O'Brien's estimate of how each member of Congress would vote.
9. Limiting the amount they extort enables the firms to invest and grow, ultimately generating a bigger surplus for the bribe takers to exploit later.
10. Given well-functioning markets, prices act as a self-correcting mechanism.
11. The differing effects of corruption in Indonesia and Russia are explained by a theory of Andres Shleifer and Robert Vishny.
12. The second proposition is that for the elaborate exchanges occurring in modern economics, the state is indispensable, providing goods and services that markets would undersupply and acting in the background as market rule-setter and referee.

Дієприкметник минулого часу (Participle II)

Маючи властивості прикметника і прислівника, в реченні дієприкметник виконує функції означення, означального дієприкметникового звороту, частини складного додатку, обставини часу і причини. Дієприкметник, не виступаючи самотійно в якості присудка, може бути його складовою частиною. При перекладі передається в залежності від виконуваної функції.

Вправа 26.

Визначте, яку функцію виконує дієприкметник минулого часу, розгляньте можливі способи його передачі. Перекладіть речення.

1. A lost ball recalls another lost ball twenty, thirty years ago.
2. Something unnamed is unraveling around them.
3. They are the first generation to grow up in the electronic bubble, the environment defined by computers and new forms of television.
4. His mother is an athletic woman, very committed to her children's schooling and athletic achievements.
5. When I was ready to play with my parents, they had their housework taken care of, and they could spend time with me.
6. When heated, solids expand little as compared with liquids.
7. Here is the beginning of understanding that parents are doing their best, and most children are doing their best, and they're doing pretty well, all things considered.
8. An advertising for Pioneer electronics shows a handsome young

man, legs crossed, in his lap a baby he feeds with a bottle.

9. A very serious little girl, eyebrows scrunched up behind her thick glasses, explained: "Well, you should not stare out the window or dream".
10. The entire Ukrainian economy ran according to a plan built on biased information.
11. The regular troops finally ordered in by Bobby Kennedy were maddeningly slow to appear (another black mark for the Pentagon in the eyes of both the Attorney-General and his brother); it was touch and go until dawn.

Абсолютні конструкції

Ця властива англійській мові, не схожа на інші синтаксична конструкція характерна для письмової мови і майже не вживається в розмовній. Вона має слабкий граматичний зв'язок з головним реченням і часто відділяється від нього комою. В абсолютній конструкції першим елементом зазвичай є іменник або займенник, а другим – інфінітив, дієприкметник, іменник з прийменником або без, прикметник або прислівник. Абсолютна конструкція висловлює взаємовідношення явищ, зв'язок між якими не уточнюється, і виконує функцію приєднання додаткової думки до головного речення, але при цьому не вказує на граматичний зв'язок з його складом. Тому в перекладі не слід намагатися розкрити цей зв'язок. Не має прямого аналога в українській мові. При трансформації абсолютна конструкція може бути перетворена, наприклад, в обставину способу дії, виражену дієприкметниковим

зворотом, в самостійне або підрядне речення та ін. Перетворення багато в чому залежать від того, чи збігається суб'єкт абсолютної конструкції з суб'єктом головного речення.

Вправа 27.

Визначте абсолютну конструкцію, її склад, функцію і можливі способи передачі. Перекладіть речення.

1. With a house on the east side of Orange, a captain could watch his ship being outfitted at the wharf and keep track of activity in the harbour.
2. Without the captains to inhibit the revelry (and with the Bar between them and town), they may have seized this chance for a final, uproarious fling before the grinding discipline of shipboard life took control of their lives.
3. With their men gone for so long, Nantucket's women were obliged not only to raise the children but also to run many of the island's businesses.
4. This was something which Kennedy could not and did tackle immediately; by 1963 he had appointed far more blacks to posts in the federal government than all the presidents before him, his two most significant appointees being Robert C. Weaver to head the Housing and Home Finance Agency, and Thurgood Marshall, the NAACP's most formidable lawyer, to the Second Circuit Court of Appeals in New York.
5. Clearly, much could have gone wrong, and it is noteworthy that even with Lyndon Johnson exercising his formidable skills the Civil

Rights bill did not become law until the summer of 1964.

6. Ole Miss had been, politically, exactly what Kennedy had most wanted to avoid, a repetition of Little Rock, with troops sent into a southern town (they stayed until Meredith graduated in the summer of 1963) and much of the Deep South boiling with resentment at what it saw as yet another unjustified Yankee invasion.
7. Another little girl, this one with her hair braided in corn rows, said: "When I be getting' home from school my mom is just leaving to go somewhere. That happens mostly all the time, when I be gettin' out of school".
8. Parents and children face choices, choices everywhere, but with less value places on the meaning of so many of these choices.

Модальність

Засоби передачі модальності, яка може носити як об'єктивний, так і суб'єктивний характер, або збігаються і в англійській, і в українській мовах, або постають у вигляді заміни. Норми мови, на яку перекладають, і функція, яку модальність має в кожному конкретному випадку, визначають вибір варіанта заміни. Якщо неможливо передати модальність через стан, модальні дієслова і слова, то використовуються такі засоби, як предикативні і синтаксичні конструкції з модальним значенням. У ряді випадків модальність не потребує передачі (наприклад, в деяких науково-історичних текстах), так як є лише маркером модальності, що вказує на відносний характер історичної достовірності подій минулого.

Вправа 28.

Визначте характер і засоби вираження модальності, а також необхідність і способи її передачі в українській мові. Перекладіть речення.

1. The American clothing norm seems to have been based on the idea that being well dressed was an indication of respectability.
2. Similar estimates were given at the beginning of the century, although, as in France, there must have been substantial variation.
3. In some regions, such as the Middle West, it seems to have been easier for the working class to adopt the clothing styles of the middle class than in others.
4. Shergold states that American workers often appeared to be better dressed than their European counterparts because of the variety and flamboyance of their clothes but that their clothes tended to be of poor quality.
5. In the late nineteenth century clothing appears to have had a special significance as one of the first consumer goods to become widely available.
6. To a greater extent than among the farmers and arm laborers described in the French case studies, farmers in the Middle West appear to have emulated the clothing of middle class.
7. The use of hats to blur class boundaries appears to have occurred most frequently in England, to a lesser extent in the United States (particularly outside the workplace), and the least in France.
8. During the nineteenth and twenties centuries, uniforms were

continually revised in ways that appeared to reflect changes in the perceived status of these workers.

9. The seductiveness of fashion, then as now, lay in the fact that it seemed to offer a person the possibility of becoming in some way different, more attractive, or more powerful.
10. Still another factor seems to have been the absence of one of the crucial elements in the sewing machine's success in America: the widespread availability of clothing patterns in specific sizes.
11. In both Europe and America, the use of clothing to enhance social status seems to have peaked at the end of the nineteenth and at the beginning of the twentieth century and declined during subsequent decades.
12. Maid's uniforms seem to have developed later in the United States than in England.
13. Charles, it seems, then made several movies in which he starred as the romantic fugitive, dodging round the highlands, seducing pretty maidens and avoiding the English patrols.
14. At times, hats provided a means of burring differences, but their primary function seems to have been that of claiming or signaling social status.
15. Clothing as a means of indicating differences in social rank should not have mattered, but in fact it did.
16. Higher percentages might also indicate a greater concern for involvement in social life outside the household.
17. Class gradation may have been less pronounced than in cities on the east Coast, even in nonfarm occupations.

18. Similar estimates were given at the beginning of the century, although, as in France, there must have been substantial variation.
19. Their preoccupation with clothing suggests that clothes may have represented for them a form of popular culture, specifically a link to urban culture that was unavailable to them in isolated regions.
20. The absence of traditional clothing, which immigrants generally discarded when they arrived, as well as higher levels of literacy early in the century, may have made these American women more susceptible than European women in similar regions to social pressures to establish their social status.
21. American workers, both native born and immigrants, appeared to attach a greater significance to clothing than most European workers. This may have reflected the attainment of a standard of living in some regions that permitted them to spend more money on clothing, as well as an environment that encouraged such expenditures.
22. Rigid customs had developed about what types of gloves were to be worn and for what type of functions.
23. At any time, there were less than a dozen types of hats, each of which might be sold with slight variations in colour, size, shape of brim, and material that were not sufficient to prevent its being recognized as belonging to one of the major categories.

РОЗДІЛ 3

ЛЕКСИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Під лексичними трансформаціям ирозуміється використання значень, які не є прямою словниковою відповідністю лексичної одиниці. До них також відноситься передача нестандартних мовних одиниць, властивих культурі мови оригіналу (наприклад, власна назва, професійний термін, слова, що позначають споконвічні явища, поняття, предмети та ін.). Лексичні трансформації набувають форми конкретизації і генералізації значень, смислового розвитку (модуляції), антонімічного перекладу, метонімічного розвитку, компенсації та лексичних заміन і носять, як правило, складний, комплексний характер.

Диференціація – це прийом, який полягає в підборі широкої семантики для англійських слів, які не мають прямої відповідності, одного з варіативних словникових відповідників в українській мові. Цей прийом використовується для приведення у відповідність обсяги понять, які можуть бути різні у вихідній мові і мові перекладу. Диференціація застосовується в силу того, що часто англійські слова, що відображають загальне значення, не можуть бути передані лише через один прямий український відповідник, тому що в українській мові немає одностайного слова для позначення даного поняття в цілому. Тоді необхідно із загального числа словникових значень виділити (диференціювати) одне, яке буде доречне в даному конкретному випадку.

Конкретизація

Конкретизація, яка неминуче поєднується з диференціацією, може здійснюватися на лексичному, лексико-граматичному, фразеологічному рівнях. На лексичному рівні під конкретизацією мається на увазі заміна англійського слова або словосполучення українським з більш вузьким значенням. Конкретизація відбувається тому, що лексиці української мови властива більша конкретність, ніж відповідним лексичним одиницям англійської. Вона може здійснюватися через відсутність в українській мові лексичної одиниці з відповідним настільки ж широким значенням, в силу розбіжності в мовних стилістичних характеристиках або вимог граматичного порядку. Англійські слова широкої семантики, якими можуть бути іменники, прикметники та дієслова, передаються українськими словами, які мають конкретне лексичне значення, котре залежить від структури і лексичного наповнення слів, що його поширюють. Мовна конкретизація зумовлена розбіжністю в структурі англійської та української мов, тоді як контекстуальна проводиться, виходячи з контекстуальних і стилістичних міркувань. Найбільш типовий приклад – конкретизація слів широкої семантики і слів з максимально широким або абстрактним значенням, тобто які передають поняття класу предметів або явищ без вказівки на зміст їх значень.

Вправа 1.

При перекладі наступних речень виберіть одне з відповідних значень, які підходять для передачі виділених слів.

1. Persons from such cultures may like to think of the influence of images and self-concepts as masks, and as essentially harmful to *good* communication.
2. I think his wife was not such a *good* wife, if you know what I mean.

Вправа 2.

При перекладі наступних речень для передачі виділених слів виберіть одне із запропонованих значень або підберіть інші:

висловити збентеження, поведінка в процесі комунікації, «поділитися посмішкою», традиції спілкування, спілкуватися, комунікативний процес, людське спілкування, уявою про особистий простір, комунікаційні моделі, виділити.

1. Rituals often express the ethos of a culture better than do most other forms of *communication*.
2. Some writers have extended this concept (o the point of stating, as a principle, that it is impossible not to *communicate*. Their logic is simply that if "*communication*" embraces all human behaviour, then it is impossible *to not communicate* because it is impossible to not behave.
3. If nothing else, the recognition of role and status somehow causes us to alter *communication*, but we may not know best to alter it.
4. But briefly we might note here that the apparent absence of performance and ceremony in much of American *communication* – "Be frank", "Make yourself home", "Help yourself", – is equally

- disturbing for many non-Americans unaccustomed to directives which seem to require performances without rules or standards.
5. For example, a young girl is likely "*to communicate a smile*" not as the start of *communication* or even as acknowledgement of *receipt of communication* but as a point in the process.
  6. He said it at a distance of about twenty-one feet with his eyes looking downward and with a voice we would use to *communicate embarrassment*.
  7. To a much greater extent that we may realize we *communicate* not with flesh-and-blood people, but with roles, with positions of status, with representatives of the social structure.
  8. This concept of human *communication*, different from many other uses of the word, is the concept to the point of stating, as a principle, that it is impossible not *to communicate*.
  9. It is hoped that some of the basic concepts of interpersonal *communication*, such as self-images and reference groups, will be helpful in providing clues to the structure of the communication process.
  10. And so it may be helpful to identify at least some broad functions of *communication* and in the process perhaps suggest other functions which might be added. This refers to a larger grouping with which people identify themselves or others, and it often serves as a guide to action and as a basis of comparison.
  11. And so it may be helpful to *identify* at least some broad functions of *communication* and in the process perhaps suggest other functions.

12. This kind of problem is now perhaps the most widely discussed by students of intercultural *communication*, but it remains as only one example of report-command inconsistency and there is no proof that special *pattern* differences are the most important barrier to *intercultural communication*.
13. Much of what is called "*patterns of communication*" could be – and is, in other contexts called "*cultural patterns*".

Вправа 3.

При перекладі наступних речень для передачі виділених слів виберіть одне із запропонованих значень:

реакція, осуд, відноситися до кого-небудь.

1. If one is at a funeral, one probably does not laugh – but not primarily because of concern for the other's *reaction* (the feedback?) but because of reasons shared by all members
2. They seemed unfriendly by my standards; is that "expected", is that their impression of me, or am I in such a state that I cannot tell their real *reaction*?
3. Likewise, he does not know how to judge the "audience *reaction*": "They seemed pleasant, but was that for me, or are they always that way?"

Вправа 4.

При перекладі наступних речень для передачі виділених слів підберіть відповідне або виберіть одне із запропонованих значень: соціальний стан, ранжування, субординація,

розмежування, категорія людей, кастовість, пост, вищий за рангом.

1. In the business world, as well as in the number of professions, the specific rank of individuals (who have *rank*) is expressed in the titles... Over and above these obvious symbols of *rank* is the status of the company or organization in which the individual has. The *higher ranking* the employer is, the higher the status will be of any individual in the organization.
2. Although the individual who was graduated from X school, works for Y company, and has achieved *a rank* of Z in the managerial hierarchy is not obligated to behave as a subordinate in any chance contact with another individual whose school or *firm outranks* his own.
3. If *ranking* in a superior-inferior structure is one side of the social coin in Japan, the other side is an equally deep and pervasive impulse among the Japanese to form themselves into and identify with groups on the basis of proximity and activity.
4. Relative *rank* between individuals in particular enterprises and organizations, and to a lesser extent between them and outsiders, determines not only the behavior but also the rights, privileges, responsibilities, and obligations of the individual Japanese.
5. But if the family heir was incompetent, the *ranking* employee ran the business.

Вправа 5.

При перекладі наступних речень для передачі виділених

слів підберіть відповідне або виберіть одне із запропонованих значень: *підтримувати дисципліну, система, побудувати, організувати, бути організованим, полон, вести себе в будь-якій ситуації, упорядкувати, модель поведінки, сценарій.*

1. This is perhaps particularly true for your most different students, who may lack *structure* in their lives.
2. The first strategy is probably preferable in "difficult" school, as it allows the teacher *to structure* the entry of the class into the room.
3. Our natural impulse is to place *a structure* on our lives – a daily pattern that gives us a feeling of safety and security.
4. Your teaching must *be structured*, not only in terms of lesson content, but also in the way you organize your class and the way you control the behaviour of your students.
5. In addition, you should make it blatantly clear to your students at every stage exactly how and why this *structure* is being used.
6. For instance, you might *structure* your lessons so that your classes are asked to work quietly, staying in their seats and putting up their hands if they do have any questions.
7. In this way, the students will have a very clear idea about what is going to happen during the lesson, giving them *a sense of structure* to hang on.
8. So, as ever, you need to give your classes *structure*, by running your lessons in a controlled and consistent way.
9. There are many different ways that you can give your lessons *a structure* or pattern, and probably the best way to illustrate this is to give an example.

Вправа 6.

При перекладі наступних речень для передачі виділених слів підберіть відповідне або виберіть одне із запропонованих значень: *побажання, вести себе належним чином, завжди вести себе однаково, вимоги.*

1. If a student does challenge your *expectations*, try taking the following steps... State your *expectations*.
2. This pattern will allow your students to arrive at your classes knowing exactly what *to expect* from you, and knowing that you will remain cool whatever the circumstances. If their *expectations* are met on a regular basis, they will begin to feel a sense of security in your company, and will behave better as a result.
3. By ending early. Mr. Charman has lime to praise his students for their hard work, setting up a "good feeling" about the time they spent together. He can also make clear his *expectations* about the completion of homework, or answer any last minute queries.

Вправа 7.

При перекладі наступних речень для передачі виділених слів підберіть відповідне або виберіть одне із запропонованих значень: *зустрічати відсіч, перевірити, взяти верх, змушувати думати.*

1. Finally, the teacher praises them for the low level of noise, but sets them the *challenge* of being even quieter.
2. The way you teach your lessons: Is the lesson varied, interesting,

challenging and fun?

3. It could be that they have learnt from example, from parents or guardians who react to problems in a confrontational manner. The students might feel embarrassed to have their poor behavior *challenged* and react in an aggressive way to hide their discomfort.
4. But what you have to remember is, if you do become emotional, not only will you be stressing yourself – you will also be allowing the students to win *the challenge*.

Вправа 8.

При перекладі наступних речень для передачі виділених слів підберіть відповідне або виберіть одне із запропонованих значень: аудиторії, його потенційні виборці, обраного глядача, слухачі.

1. Certainly the facile persuader is likely to seek any plausible form of identifying himself with his *audience*: thus Nixon in political campaigns was alternately "a Quaker", "a former soldier", "a child who knew poverty too", "an established lawyer", "a Californian", "a New Yorker", and so forth, depending on which identification is more likely to match that of his *audience*.
2. This suggests a perspective of performance, of consciously acting – with props and customs in an appropriate setting for the benefit of a selected *audience*.
3. For example, in the U.S. a public speaker is likely to begin a speech on almost any subject with a joke ("a funny thing happened to me on the way to..."). [...] But his *audience* may not be able to

tell if this was a joke or not, and it is very likely that, to be safe, his *audience* will not laugh.

Вправа 9.

Перекладіть наступні речення, визначивши значення виділених слів широкої семантики. Поясніть свій вибір.

1. They did not know the value of a straightforward and *truthful policy* and that they never hesitated to utter a falsehood when the truth would have served the same purpose.
2. The leather jacketed man, unfamiliar with *the terrain*, had been unable to react quickly enough, and as soon as his wheels touched the gravelled forecourt he began to skid out of control.
3. Next, when *samples* from the *body* were *examined* the quantity of strychnine found in the blood would have felled a bull elephant.
4. My husband *picked up* the frying pan from the stove while I was cooking breakfast, and struck me with it.
5. Because blacks were presumed to be slaves unless they could show otherwise, they found *unauthorized movement* more difficult.
6. For a variety of reasons, however, *Indian slavery never reached very substantial proportions* on the British-controlled American mainland.
7. From this *small beginning*, however, emerged by far the largest slave population in the Western Hemisphere.
8. He ran back outside to face the unwelcome visitor, who had come to a halt by the *back* of Diana's Audi.

Генералізація

Заміна вузького видового поняття більш загальним, широким родовим пов'язана з особливістю англійської лексики, яка полягає в тому, що слова тут частіше мають більш абстрактний характер, ніж українські, що відносяться до того ж поняття. Генералізація проводиться також в тих випадках, коли виникає небезпека спотворення змісту при перекладі слова або словосполучення через його пряму словникову відповідність.

Вправа 10.

Перекладіть подані речення, звертаючи увагу на виділені слова. Поясніть причину генералізації.

1. The senior director of Kaizosha knew nothing of *economics or management theories*, but he had a firm grasp of the unseen, unwritten business principles that are an integral part of Japanese culture.
2. This level of reserves was more than adequate to cushion the short-term *impact of negative shocks*.
3. The flow of servants didn't entirely end: during the first half of the eighteenth century, transportation of *convicts* to Maryland increased substantially.
4. They were heathens, an attribute that many have been the most important of all, for in an era when *being the wrong kind of Christian* put one in mortal danger in most of Christendom (including most of the English colonies), being a non-Christian automatically put one beyond the pale.

5. But I just couldn't hang around there any longer, the way we were on opposite sides of pole, and the way he kept missing the bed whenever he chucked something at it, and his sad old bathrobe with his chest showing, and that *grippy smell of Vicks Nose Drops* all over the place.
6. He was *one of these tall*, round-shouldered guys– he was about six four – with lousy teeth.

Метонімічний переклад

Смисловий (логічний) розвиток або модуляція

Завдяки цьому перекладацькому прийому, що полягає в заміні словникового відповідника логічно пов'язаним з ним контекстуальним, коли один і той же зміст передається більш точно іншими засобами мови, на яку перекладають. Зазвичай цей прийом перекладу реалізується в межах словосполучення, смислової групи, речення. Сюди відносяться метафоричні і метонімічні заміни. Заміни можуть відбуватися всередині кожної категорії значущих частин мови (іменник, прикметник, числівник, займенник, дієслово, прислівник) і між ними, а також носити різноманітний характер. Як правило, заміни відбуваються на рівні категорій «процес», «ознака», «предмет», «причина», «слідство» та ін. Метонімічний розвиток має місце в тому випадку, коли відбувається заміна слова або словосполучення англійської мови, значення яких виводяться логічним шляхом з початкового значення.

Вправа 11.

При перекладі наступних речень використовуйте прийом метонімічного розвитку і зробіть необхідні заміни виділених слів. Поясніть їх сутність і причину.

1. Disbursements per capita are far lower in Afghanistan than in other recent *post-conflict* countries.
2. The typical Japanese company today remains *a communal group* first and a functioning group second.
3. Once employed they are usually not dismissed for any function failure, but they may be dismissed if they break *the communal standards*.
4. A sound private sector *environment* is important for a market-led economy.
5. Most British-traded slaves continued to go to *the sugar islands* in the Caribbean.
6. Both Muslims and Christians traditionally believed that only heathens (non-Muslims and non-Christians, respectively) could be enslaved, and numerous groups enslaved those from other countries, tribes, or nationalities while sparing *members of their own communities*.
7. There was something not contemporary about him. The set of his head and shoulders. *The air about him of gentlemanly reserve, courtesy* – even as he had made his outlandish request.
8. Glencoe was less conspicuously affluent than either of these towns, but, with its palm-lined streets, its sunny placidity and *its openness to the ocean* it was the very antithesis as Aunt Lore said, of

Vermont.

9. So Sybil Blake *became a model* for Mr. Starr.
10. "But, dear child," he said, "this is my profession –*redeeming* the world!"
11. Sybil, leafing through the sketches, paid little attention to Mr. Starr's *tumble of words*: she was struck by the feathery, uncertain, somehow worshipful detail in the drawings.
12. *With no mind* for who might hear him, Mr. Starr called after her, "You see, Blake? –Starr is true to his word, always!"
13. Aunt Lora had something to say that really couldn't wait –*her work* at the Glencoe Medical Center provided her with a seemingly inexhaustible supply of comical and outrageous anecdotes.
14. She *shank from considering* how her aunt might respond, for her aunt was mistrustful of strangers, and particularly of men.
15. His *tentative smile* bared chunky damp teeth.
16. And the world *requires a constant ceaseless redemption*.
17. Lora Dell Blake, in her late forties, was a tall, lanky, restless woman; *with close-cropped greyiny, hair*; sand-coloured eyes and skin; a generous spirit, but a habit of sarcasm.
18. Aunt Lora regarded Sybil with worried eyes: *a look of such suffocating familiarity*.
19. And the money he had pressed into her hand, now in her bureau drawer, *rolled up neatly beneath* her underwent, as if hidden.
20. He'd asked her to remove her headband, and to sit on a bench *with her head dropping back, her eyes partly shut, her face uplifted to the sun* –an uncomfortable pose.

21. He wore a khaki-coloured jacket or smock *with rolled-up sleeves*.
22. Sybil had been posing in the sun, *warmly mesmerized by the sun, the surf*, Mr. Starr's voice, and now, as if wakened from a sleep of which she had not been conscious, she felt as if she'd been touched –prodded into wakefulness.
23. The initial *session wax easy, effortless*.
24. A boating accident
25. Lora Dell Blake said with such an air of bemused *exasperation*.
26. She was a delicate-boned girl, since infancy *prone to respiratory infections* but...with physical confidence had come a growing confidence in herself.
27. She was a woman *with a generous spirit*.

Додавання і опущення слів

Додавання, або введення при перекладі слів, яких немає в англійському тексті, застосовується для заміни слова, для якого немає українського відповідника, для уточнення стилістичної, експресивної забарвленості, відповідно до вимог норм української мови, в тому числі граматичних. Як об'єкт заміни може виступати як слово, так і словосполучення (семантично неповне, атрибутивне та ін.) або смислова група. Необхідність додавання визначається співвідношенням імпліцитного і експліцитного в англійській та українській мовах, відмінністю синтаксичних структур, розбіжністю в стилістичних нормах, відмінністю лексичної сполучуваності. При перекладі багато невиражених в оригіналі, і тих, що мають на увазі елементів змісту передаються

за допомогою додаткових лексичних одиниць, які вводяться шляхом приєднання або включення.

Опущення відбувається з лексичних причин і стосується десемантизованих слів, тобто тих, значення яких стерлося.

Вправа 12.

При перекладі наступних речень, звернувши увагу на виділені слова, визначте, чим мотивується застосування прийому додавання і опущення.

1. The new American Secretary of State *has proposed a world conference on food supplies.*
2. *The culmination of Naval hydrofoil technology,*"Tucuncary" *is one of the most advanced surface craft.*
3. She never used scent, and *she has always thought if rather fast,* but Eau de Cologne was so refreshing.
4. The rote of state monopoly capitalism in moderating *the impact of crises.*
5. In fact, the Government's wage freeze robbed them of some months of their *negotiated wage increase.*
6. The US government waived *the Jacobon-Vanik amendment* to the Trade Act of 1974.
7. Other companies provided computerized controls *in fertilizer plants.*
8. *State property committees* seek advice from foreign consultants regarding legal matters.
9. Financing growing government expenditures in *a noninflationary*

manner is very difficult because tax revenues are declining.

10. Khrushchev introduced *decentralization reforms*.
11. Many intellectuals are living with *starvation salaries* and crime have increased, prostitution and pimping have become widespread, and young girls are exported by panderers to other countries.
12. *Production incentives* are higher in private plots than in state farms, because of the wage payments according to *annual production*.
13. In some cases, *loan-equity deals* (that is leading money in return for a potential stake in enterprise) are made.
14. But many others *who came after* Harris reported the same thing, so it is important to look closely at the Japanese view and use of truth.

Антонімічний переклад

Суть, антонімічного перекладу полягає в заміні будь-якого поняття в англійському тексті через протилежне поняття в українському тексті. Заміна супроводжується відповідною перебудовою всього речення. Найчастіше має місце заміна стверджувального речення на негативне і навпаки. Її доцільність диктується спрощенням сприйняття і особливостями українського синтаксису.

Вправа 13.

Перекладіть речення, використовуючи прийом

антонімічного перекладу.

1. Yet at the end of 1961 Jack Kennedy's priorities *were unchanged*.
2. No choice was cost-free.
3. It was the only thing to do.
4. It was far from over.
5. None of the existing banks is operational.
6. The available information on non-agriculture sectors is still patchy, *as no recent surveys are available*.
7. Slaves there usually lived within the immediate households of their owners in an environment *that wasn't altogether foreign to them*.
8. This flexibility was evident in Massachusetts, where slaves *never formed* more than a tiny fraction of the population and most blacks were house servants or skilled workers.
9. But most important, whereas the great majority of European migrants came to America voluntary, *none of the Africans did*.
10. Colonists complained that Indians were haughty and *refused to work properly*.

Терміни

Спеціальні лексичні одиниці, які вживаються для точної передачі поняття, властивого для даного стилю і контексту, в основному однозначні за своїм характером, передаються наступним чином: через функціональний аналог або варіативну відповідність, кальки-відповідності, відповідності-аналоги, транслітерацію, транскрипцію, опис, а також змішаним способом.

Термінологічні значення вибираються в залежності від

тематики тексту, що перекладається і перевіряються контекстом. Іноді функціональних аналогів може бути більш одного навіть в рамках однієї і тієї ж тематики, і тоді контекст набуває ще більш істотного значення. Підбір українського відповідника є найпоширенішим прийомом при перекладі спеціальних текстів, що відносяться до галузі економіки та фінансів, військової, політичної, медичної, спортивної та інших сфер. Це пояснюється тим, що більшість з уживаних в цих областях термінів має словниково закріплені повні або часткові функціональні аналоги.

Вправа 14.

Перекладіть речення, визначивши тематику тексту і використані терміни. Визначте способи передачі термінів через варіативну відповідність.

1. At the same time, coordination between governments on economic policy, and between central banks on monetary policy, would be increased.
2. In the market economy, the general acceptance of a particular monetary standard makes possible rational judgments about comparative prices and about current and future values.
3. The Delors' Report has remained the key document on EMU. Its proposals have been reflected in the many papers later produced by the Commission itself, by the Community's Monetary Committee, by the Committee of Central Bank Governors. Any exchange rate fluctuations clearly had repercussions on the payment farmers actually received.

4. The possibility of exchange-rate movements will then once again pose a problem for agriculture.
5. For the Germans, the soundness of the D-Mark and the avoidance of inflation are overriding objectives. Monetary policy should be as tight as is necessary to achieve them.
6. During Stage One all Community currencies would join the Exchange Rate Mechanism, and the "single financial area" would be created.
7. Exchange rates as a means of adjustment.
8. Any advantages they may have as a result of lower wage costs are offset by higher overheads.
9. A very large proportion of East German agriculture and industry is finding it difficult to complete without considerable reductions in the labour-force and large injections of capital.
10. A common currency is like a single currency, in that it can be used fully throughout a given currency area.
11. Using modern methods of payment like credit cards and Eurocheques does not enable one to escape transaction costs.
12. Only vertically integrated monopolies can guarantee secure supply, by investing enough in local grids and capacity, and by using their might to strike advantageous long-term deals with powerful outside suppliers, like Russia.
13. "In the long run we are moving towards a gas OPEC," said Chakib Khelil, Algeria's energy minister, at a recent meeting of big gas producers in the gassy Arabian state of Qatar.
14. Demand for gas has taken off in recent years, thanks chiefly to its

greenness – it burns far cleaner than oil or coal, making it ideal for new power plants from California to China.

15. Oilmen make similar complaints to their counterparts in the rest of Britain's engineering sector.
16. Wood Group is a big oil-services firm that specializes in, among other things, enhanced-recovery technology and offshore pipelines.
17. The hope is that they will be able to sell the expertise they have acquired in the North sea to an industry searching for oil and seeking to maximize production in ever more testing submarine conditions around the world.
18. Gas traditionally needed elaborate systems of pipelines to get it from the wellhead to the customer.
19. Tanker ships are getting bigger and more affordable.
20. At the same time, Mr. Chavez has used cheap oil and refined products as "solidarity" to secure the loyalty of countries in the region.
21. It would be hard-pressed to find other markets for about half of oil production, especially since most of its crude is high in sulphur and unsuitable for most refineries.

Вправа 15.

При перекладі наступних речень знайдіть терміни і передайте їх способом калькування.

1. Currencies were locked together in what became known as the "snake".

2. President Nixon cut the link between the Dollar and gold, and the world entered a period of floating exchange rates.
3. From the start, the stability of the System has rested heavily on the role of the D-mark as "anchor" for the other currencies.
4. If the interest-rate differentials are large enough, the paradoxical situation can arise that relatively "weak" currencies attract inflows of funds, which make their inflation worse.
5. The present ECU comes into existence as a "bundle" or "a basket" of national currencies, weighted roughly in proportion to economic strengths.

Вправа 16.

Визначте терміни і використовуйте спосіб транслітерації для їх передачі при перекладі наступних речень.

1. The full convertibility of currencies.
2. If one country's labour productivity falls behind that of its neighbours, so that its goods become uncompetitive, it can "price itself back" into the market by devaluing its currency.
3. Much of the money originally set aside for restructuring, has been absorbed in meeting current operating losses.
4. Opposed to the "economists" however, has been another school of thought: the "monetarists".
5. European monetary union, though desirable, must be conditional upon a degree of prior economic convergence.
6. There has been for some time now a flourishing market in ECU-denominated securities.

Вправа 17.

При перекладі наступних речень визначте їх стилістичну приналежність, а також назвіть терміни; для їх передачі використовуйте описовий спосіб.

1. For as long as exchange-rates are fixed, Graham's Law holds, and bad money drives out good.
2. In the event of fundamental disequilibria, where there was provision for realignments.
3. The response to this second problem is what is known as "cohesion". This means money; transfers of funds to the poorer regions.
4. Their dejection was evident to all as the television cameras zeroed in on the "kiss and cry" area of the arena, where the skaters sit, together with their coaches, and wait for the marks to be posted.
5. They see the athletes experimenting with, for example, quadruple jumps instead of triples.
6. The runners got into the blocks; the starting gun was fired.
7. Ten minutes later he is shadow-boxing in the ring.

РОЗДІЛ 4

СИНТАКСИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Синтаксичні трансформації так само як і граматичні, при перекладі неминучі і відбуваються з цілого ряд упринчин. Говорячи про їх причини, слід мати на увазі наступні: *мовні*, до яких відносяться обумовлені відмінності у будові української та англійської мови, а також прийнятні нормативні вимоги; *узуальні*, або ті, які диктує мовна норма; *лексико-семантичні*, *прагматичні* (наприклад, екстралінгвістичні), а також індивідуальні *перекладацькі*. Кожна з указаних причин розглядається більш детально стосовно окремого випадку. Скажімо, до конкретно граматичних причин синтаксичних трансформацій відносяться, зокрема, фіксований порядок слів в англійському реченні, часткові або повні розбіжності в переданому значенні і вживанні ряду форм і конструкцій. При побудові українського речення тип, оформлення, порядок слів у реченні змінюються відповідно до загальноновживаних норм, що вже є трансформацією, яка, однак, може не нести емпатичне навантаження і не розцінюється як логічне членування.

Такі трансформації відбуваються на різних рівнях і можуть бути як внутрішніми, так і зовнішніми. Під внутрішніми маються на увазі ті, які відбуваються в рамках речення, залишаючи його синтаксичний тип колишнім. Тобто, мова йде про заміни, додавання і опущення членів речення, перенесення слова з одного речення в інше, або ж зміни складу синтаксичної структури

речення, в результаті синтаксичний тип речення може як залишатися без зміни, так і змінюватися.

До зовнішніх синтаксичних трансформацій належать ті, котрі тягнуть за собою зміну одного типу речення на інший. Це можуть бути: заміна простого речення на складне і навпаки; зміна порядку послідовності частин складного речення; заміна головного речення на підрядне, складносурядного на складнопідрядне і навпаки; заміна типу підрядних в складі складнопідрядного речення; двоскладового на односкладове, повного неповним; заміна сполучникового типу зв'язку безсполучниковим і навпаки; зміна типу висловлювання (стверджувального, окличного, питального).

І, нарешті, синтаксичні перетворення, які відбуваються на міжфразовому рівні – членування і об'єднання речень.

Вправа 1.

Визначте причину і вид синтаксичних трансформацій (зміна складу речення, заміна його членів, зміна складу синтаксичної структури шляхом різноманітних замін типів речення та ін.) при перекладі наступних речень.

1. Molly remembered Reuben Anthony chatting with Zebina. She thought back to that night.
2. He shrugged.
3. "Huh?" Joy tugged at her hand. "You're kidding, aren't you? Come on. Mom. It's getting dark".
4. She cast a narrow beam of light over a tiny room filled with years of debris.

5. It was a five hour drive from Charlotte to the small Georgia town of Harmony where her husband's aunts lived.
6. She passed through the huge stone columns that marked what was once the city limits.
7. Aunt Iris will come down when she's good and ready. ... It won't do to rash her.
8. Afraid I woke you up with all my clattering about down here!
9. Emma Beth, for God's sake, you sound like a herd of buffalo. Do you want to wake the dead?

Вправа 2.

При перекладі наступних речень зробіть перестановки, додавання, опущення, перенесення слів, заміну членів речення або інші необхідні перетворення.

1. Joy slept soundly, looking even younger than her thirteen years.
2. Last year the three of them had spent Christmas skiing in Colorado.
3. But Judson Home only laughed. "Just you wait," he told her.
4. Iris cut her bacon into pieces.
5. Myrt smiled as she brought in the drink. 'Jud's jealous because I wouldn't sell him the land so that he could develop a shopping center," she said.
6. Molly looked at the clock on her dashboard, it was half pass four, and the sun had the peculiar late afternoon slant of pale winter light.
7. Shivering, Molly Stonehouse leaned on is windowsill.
8. The two men had remained in touch throughout the years, but

Molly had been so overcome with grief when Ethan died that she had neglected to get in touch with Neil.

9. Nantucket was now the wailing capital of the world, but there were more than a few islanders who never even seen a whale.
10. While they had no choice but to rebuild the Essex's upper works, there could well have been suspicious areas below the waterline that they chose to address at a later time, if not ignore.
11. Alexis de Tocqueville, after visiting Algeria in 1946, claimed that the savage nature of the war there was turning French soldiers into bloodthirsty brutes.
12. When combined with the fact that anti-Western and anti-imperialist movements were sprouting up with increasing regularity in those far corners, the destructive potential of this trend was magnified dramatically.

Вправа 3.

Проведіть заміну простого речення і поясніть її причину.

1. Except for the slight fluttering of his cape caught by the wind, he was as motionless as a statue.
2. Molly glanced at Joy, who silently left the room. She heard her soft tread on the stairs.
3. But still she cried out sharply when her fingers touched something soft and cold. Gloves! Gratefully Molly pulled them on. They must have fallen to the floor when she slid from the seat to hunt for Augusta.
4. The familiar song ricocheted through her mind like a bouncing

ball.

5. Three times –from 1839 to 1842, in 1878, and again in 1879 –the British went to war in Afghanistan to forestall Russian designs.
6. Instead they left the harvesting of whales that washed up onto the shore (known as drift whales) to the Wampanoag.
7. To off-islanders it was clear that these children were a "distinctive class of juveniles, accustomed to consider themselves as predestinated mariners.
8. That July and August the stench rising from the wharf must have been pungent enough to gay even a veteran whale man.
9. All it took was one walk through its narrow sandy streets to discover that despite the stately church towers and the occasional mansion, Nuncket was a far cry from Salem.
10. Over the last decade and a half, the ship had done well by her Quaker owners, regularly returning at two-year intervals with enough oil to make them wealthy men.
11. What a liar you are!
12. Hope you slept all right in that relic of bed.

Вправа 4.

Проведіть заміну складного речення і поясніть її причини.

1. Violent as it was, the anarchist movement never represented a truly significant threat either to established business interests or to the stability of Western governments.
2. Most imperialist statesmen of true stature – including Americans such as Theodore Roosevelt, who pushed hard for the annexation

of the Philippines after the American war with Spain in 1898 – genuinely believed that they were performing a moral service by bringing Western liberal democracy to the world.

3. President Truman relieved Forrestal of his duties, after which the secretary underwent a severe mental collapse, insisting that a coalition of communists, Jews, and other members of the Truman administration were "after him".
4. Molly swore under her breath as she stubbed her toe on a rocking chair. She watched the quiet light loiter over dark oak floors and creep up the marble topped dresser.
5. He unfolded the thick newspaper beside him and offered her a section, and Molly remembered with a shock that it was Sunday.
6. In 1810 there were forty-seven fatherless children on Nantucket, while almost a quarter of the women over the age of twenty-three (the average age of marriage) had been widowed by the sea.
7. It was largely the women who maintained the complex web of personal and commercial relationships that kept the community functioning.
8. "The gradual consumption of provisions and store keeps pace with the gradual accumulation of oil..., and a whale ship is always full, or nearly so, all the voyage." Jud followed them to the car, where he hoisted the busy cedar into the trunk and tied down the lid with a length of twine.
9. Finally, after what had seemed an endless wait, Nickerson was going to sea.
10. From the earliest times, the appearance of a comet was interpreted

as a sight that something unusual was about to happen.

11. Nantucket's. English settlers, who began arriving in 1654, had been mindful of the sea's gangers.
12. It was spectacularly profitable for those British or French businesses that gained access to such colonies, but the annual return to national governments themselves never exceeded, by most estimates, some 3 to 5 percent.
13. In fact, the companies that manufactured such arms were soon producing them so quickly that they required large numbers of new customers, and a burgeoning international arms trade grew out of the healthy one that already existed.
14. Their first boats were only twenty feet long, and they launched them from the beaches along the island's south shore.
15. Once they'd killed the whale, they towed it back to the beach, where they removed the blubber and boiled it into oil.
16. If you should wish to see any man, you need but ask the first inhabitant you meet, and he will be able to conduct you to his residence, to tell what occupation he is of, and any other particulars you may wish to know.

Вправа 5.

При перекладі наступних речень здійсніть міжфразові синтаксичні перетворення і спробуйте пояснити їх причини.

1. It had been years since she came here with Ethan, but she remembered the deep, rich redness of the soil; the grey stone columns that marked the edge of town; winding streets and

generous lawns reminiscent of days of croquet games and ice cream socials.

2. She followed the sound of voices to the dining room, leaving Joy to find her own way downstairs, and was immediately whisked into a seat at the table by a short, plump woman with curling grey hair who patted her shoulder with one hand and poured coffee with the other.

3. At first she thought it was Father Christmas, an illustration from an antique greeting card, the tall figure in the scarlet cape. He stood at the far corner of the house in the frosty luster of December morning.

Темо-рематичні відносини та їх передача

Трансформації будь-якого типу підпорядковані єдиній меті – адекватній передачі тексту оригіналу. Для визначення того, які перетворення необхідно провести, текст піддається доперекладацькому аналізу. Одним з його завдань є з'ясування того, якими засобами в англійському тексті (лексичними, граматичними, стилістично-інтонаційними) досягається комунікативна мета. Оскільки основною мовною комунікативною одиницею є висловлювання, оформлене у вигляді речення, то необхідно встановити його логіко-граматичну організацію. У ній беруть участь семантична насиченість слова або словосполучення, їх контекстуальні зв'язки, граматичні відносини, в яких вони знаходяться і положення всередині речення.

Визначення логіко-граматичної організації речення можливе

завдяки встановленню того, що є ремою (предикатом, метою інформації, заради якої відбувається це висловлювання) і темою (другорядним, вже відомими даними). Правильно встановлені зв'язки всередині речень дозволяють точніше розуміти розвиток ходу розповіді й вибудовувати її логічно вірно. Як відомо, темо-рематичні відносини в англійській мові встановлюються різними способами. Логічний центр висловлювання в англійській мові може бути виділений за допомогою різноманітних засобів: логічного наголосу, за змістом і за контактом (через утворення ланцюгового контактного, паралельного або лінійного зв'язку), граматично (завдяки артиклю, пасивній конструкції з додатком "by" або без нього), лексично (з використанням слів з видільно-обмежувальним значенням, що стоять зазвичай перед словом-носієм нового), позиційно (шляхом інверсії). І. звичайно, контекстуально.

Синтаксичні способи вираження реми

Спосіб вираження реми через позиціонування в англійському реченні полягає в тому, що розташування слів відбувається інверсійно, зі зміною його звичної структури. Найбільш споживані при цьому конструкція "there is / there are", зворот "it is ... that", пасивна конструкція, інвертування членів речення (присудка, додатку). При перекладі рема виділяється в результаті синтаксичних, граматичних і лексичних перетворень. Серед синтаксичних, як правило, в першу чергу розглядається можливість зміни порядку слів у реченні. Для того, щоб виділити рему позиційно, треба враховувати особливості побудови українського

речення, в якому місце розташування цілі висловлювання тяжіє до кінця речення. Розташування реми в кінці речення є найбільш типовим для інформаційної структури речення.

Бувають випадки, коли при визначенні новизни інформації виникає питання про вибір на користь того чи іншого варіанта. У таких випадках застосовують правило «монореми» (цілком нової інформації, яка проходить по тексту вперше) і «діреми» (інформації, яка згадувалася раніше, побічно або загальновідома). При визначенні первинності і ступеня новизни інформації, перевага віддається «монореми».

При необхідності зробити вибір треба пам'ятати деякі відмінні характеристики монореми. Так, її формальними показниками можуть бути неозначений артикль, логічний наголос шляхом введення в предикат додаткових одиниць, зміна звичайної позиції розповсюджуючих слів і покажчиків логічного центру висловлювання.

Передача діреми також вимагає суттєвих перетворень, якими можуть стати заміни частин мови і членів речення. Наприклад, підмет може бути трансформовано в обставину часу, причини, мети, способу дії, або прямий чи непрямої додаток, або в ознаку суб'єкта. Або ж, у разі, якщо англійський підмет виражений нестандартним способом (представлений дієсловом в пасивній формі або формальним підметом), будуть потрібні інші перетворення, в залежності від ситуації.

Усі зазначені та інші трансформації спрямовані на подолання відмінностей в комунікативній структурі англійського та

українського висловлювання і використовуються в схемі актуального членування.

Вправа 6.

При перекладі речень визначте рему (а якщо можливо, монорему та дірему) і тему, способи їх вираження в англійському висловлюванні і поясніть прийоми їх передачі.

1. "French opera is to my taste", the man said.
2. If you only think so, you must find a way of convincing her.
3. I was never without my sketchbook, which was a sort of visual diary of my trip.
4. People still did things the old way in Cheshire.
5. Mahogany chests, gilded eagles, and polished silver sauce boats glimmered from a succession of exquisite booths.
6. Arrangements of stargazer lilies, snapdragons, spider chrysanthemums, and eucalyptus bloomed from a pair of cast-iron urns.
7. London in 1750 was the most modern city in the world.
8. Middle-class matrons streamed back and forth along the city's muddy streets.
9. A Cheshire farmer probably ordered the blue blanket chest.
10. Loomis made furniture for the minister in lieu of paying his church taxes.
11. Hammers and clamps hung from sawhorses.
12. Bottles of stains and varnishes lined the shelves in neat rows.
13. A new chair might appear in town one day.

14. In every corner, arrangements of flowers stood in Chinese vases.
15. A charity called the East Side Settlement House runs the Winter Antiques Show for a week each January.
16. A number of interesting people had owned it for over the past several years.
17. He ran a woodworking shop at the centre of town.
18. Some of the antiques had sat in palatial country homes, where their owners rarely so much as touched them.
19. "I can speak English. I can write English," he said,
20. My one pass at her had been a humiliation for us both, but neither was I submissive.
21. Sick at heart as they prepared to blow their ships into the air the crews of her sister ironclads suddenly broke into wild cheering.
22. It has been pressed into service.
23. A man appeared – not a squat Sicilian farmer but a tall elegant-looking man in a soft yellow sweater and light-coloured slacks and sunglasses. He greeted us.
24. Besides, her air of spiteful superiority was like a goad to me.
25. The personality of a director is the deciding factor to me.
26. Everything had been transformed: magic.
27. Many years passed since then.
28. She was wearing the dress I liked the most, a white crocheted one.
29. The early post war years saw a reappraisal of values.
30. The next three days were the same – the same shopping, the same waiting, the same snubs, even the same startling glimpses of her body.

31. The statement and her accent told me she was German.
32. She didn't answer. "I have one, I like so, not large"— but her slender measuring hands made it seem large – "however, yes, it is a Tiziano".
33. I was informed that I was not dinner guest. But once again I was surprised how, in the manner of trying to appear casual, Haroun was manipulating the situation.
34. So in that way I was informed that I was not a dinner guest.
35. Another obvious trait of very rich European aristocrats was their literal mindedness.
36. What I have never said is that the most resourceful storytellers the ones who avoid a particular story, the only story the teller has; the very avoidance of it is the reason for the other wilder tales.
37. In front of the map stood a little man wearing a fur-lined coat.
38. Dealers usually require a year to stockpile a booth full of objects worthy of the Winter Show.
39. Change came slowly to a place like Cheshire.
40. No such madness had yet infected Cheshire.
41. Against the white walls, Giampietro had placed such objects as a Goddess of Liberty weathervane, circa 1865, which he had priced at \$95,000. A large wooden Indian in a painted blanket headdress stood in one corner. A Pennsylvania chest, a Navajo blanket, and a portrait by an itinerant artist named George Hartwell also awaited prospective new owners.
42. Sotheby's threw a cocktail party on Monday evening to inaugurate the largest auction of the year in the world of American antiques.

Конструкція *there is / there are*

Використовується для предикації існування або просторової локалізації суб'єкта. В українській мові в складі присудка в аналогічних випадках використовуються дієслова широкої семантики (бути, існувати, зустрічатися, перебувати, висіти, лежати, стояти тощо). Їх підбір залежить від лексичного наповнення висловлювання в українській мові. Інвертований порядок слів, який, як правило, присутній в англійському реченні, в цьому випадку не передається, а слово, що позначає предикат, виноситься в кінець фрази. Якщо така конструкція вживається без обставини місця або ж воно винесене на початок речення, то в структурних перестановках немає необхідності.

Вправа 7.

При перекладі наступних речень встановіть необхідний порядок слів. Визначте семантичне поле і зробіть лексично обгрунтований вибір дієслова в українському присудку для передачі конструкції *there is / there are*.

1. Interestingly, though, there are a few exceptions.
2. There are unfilled jobs for bus drivers.
3. It is very pretty and spirited, what the poets tell us about Thermopylae, but there was as much patriotism at one end of the pass, as there was at the other.
4. There is a thunder in Europe, but if the storm ever breaks it is in America that the lightning will fall, for here is a great vortex which the decivilizing agencies are pouring into without obstruction.

5. In medicine there has been discovered but a single specific.
6. Between their inception and their present stage of development there is scarcely the beat of pendulum; and already, by corruption and lawlessness, the people of both continents, with all their diversities of race and character, have shown themselves about equally unfit.
7. There was something anxious in Haroun's helpfulness, that suggested he was afraid of Grafin.
8. There are certain pieces that not only sum up the potentials that seem inherent in that form but that seem to surpass them.
9. "Yes, you are welcome," the man said in English, which disconcerted me. "Over there is a little pond, with ducks And many flowers for you."
10. There was no reason to believe that Germany's former enemies, particularly the French, would not seize the first opportunity to annex German territory or squeeze more penalties out of the already starving German people, particularly after the Great Depression struck.

But there were already more than enough anarchists in America to do a great deal of harm, as evidence by McKinley's death at the hands of Leon Czolgosz, a creature so unbalanced that even many anarchist groups had been reluctant to allow him into their ranks.

Зворот *it/ this is ... that/who*

Даний зворот, який бере участь в смисловому посиленні предиката, може служити для виділення будь-якого члена речення

(крім присудка), яким може бути в тому числі і додаток з прийменником "by" при пасивній конструкції. Можлива його передача як зі зміною порядку слів у реченні, так і зі збереженням його. У тому випадку, коли англійські та українські носії теми і реми збігаються, засобом виділення нового можуть служити слова видільно-обмежувального значення.

Вправа 8.

Назвіть члени речення, які виділяються за допомогою конструкцій *it/this is ... that/who*, а також підберіть слова видільно-обмежувального значення, якщо це необхідно. Розгляньте можливі варіанти перекладу речень і поясніть їх.

1. It is they who, preventing concentration and regulation of unabolishable evils, promote their distribution and liberty.
2. It is a universal weakness to disparage the knowledge that we don't possess, but it is only my own beloved country that can justly boast herself the last refuge and asylum of the impotents and incapables who deny the advantage of all knowledge whatsoever.
3. M.Casiniir-Perier did not seek the Presidency of French Republic; if was thrust upon him against his protestations by an apparently almost unanimous mandate of the French people in an emergency which it was thought that he was the best man to meet.
4. It was true that Iknew nothing of aristocracy, while she was a countess.
5. Yet the concerns of international commerce in 1990 were strikingly similar to those in 2000: questions of international tariff

rates and had wars, of the impact of immigration, of the encroaching influence of Western goods and cultures in less developed countries, of how to regulate (or avoid the regulation of) the exploitation of global natural resources, even of how to open the Chinese market to greater economic penetration –all these were pressing issues a hundred years ago.

6. And when the Germans attempted to counteract the blockade through the only effective means at their disposal submarine warfare against merchant shipping it was Churchill who schemed endlessly to get the submarines to provide some sort of an "incident" that would lead to the entrance of the neutral United States into the war on the Allied side.

Членування речення

Даний перекладацький прийом спрямований на подолання граматичних і прагматичних проблем, які можуть виникнути при прямій передачі речення з англійської мови на українську. Із самої назви випливає, що замість простого речення в мові оригіналу утворюється одне складне або два чи більше в мові, на яку перекладають. Виділяються два види членування: **актуальне**, пов'язане з контекстом і логікою викладу, що відбувається на основі аналізу, метою якого є встановлення смислового центру; а також **формально-граматичне**, що виражається в заміні суб'єкта і предиката. Часто і одне, і інше відбуваються одночасно або змішано. Такого роду заміни можуть відбуватися з різних причин, серед яких найбільш часто фігурують відмінності в устрої мови.

Як відомо, імпліцитний устрій англійської мови має своє підтвердження в граматичному вираженні в формі різноманітних незалежних конструкцій. Експліцитний же устрій української мови передбачає використання розгорнутих засобів при їх передачі, які використовуються як з граматичних, так і з прагматичних міркувань. Якщо в результаті граматичних перетворень виходить занадто багато підрядних чи інших синтаксичних зворотів, то вони ведуть до труднощів сприйняття або через комунікативну надмірність, або стилістичну ускладненість. В такому випадку доцільно провести прийом членування.

За нормами української мови одне речення може включати в себе кілька предметних ситуацій, які мають своє граматичне вираження в формі синтаксичних означальних, дієприкметникових зворотів, різних підрядних речень. Тому в результаті синтаксичного перетворення одне складне речення може бути трансформоване різними способами. Можуть бути здійснені внутрішні перетворення, в результаті яких просте англійське речення замінюється українським складнопідрядним або складносурядним. В результаті можливої розбивки одного речення можуть з'явитися два або більше простих.

Вправа 9.

Перетворіть способом членування наступні складні речення в прості. Зверніть увагу на супутні граматичні зміни і поясніть їх.

1. In 1879, with their attention focused on Afghanistan, the leaders of

the empire received the shocking news that a significant British military force had been massacred in South Africa by a Zulu army that as yet was fighting with little more than spears.

That eventual incident, of course, was the sinking of the passenger liner *Lusitania* – an event that Churchill could scarcely have done more to facilitate if he had been steering the ship himself.

2. Idealization of "noble savages", far less prevalent than it was among the French in Quebec, coexisted with interest in Christianizing "pagans" and the dominant goal of repressing, expelling, or killing "beasts" viewed as threats to civilization.
3. First settled by the French at the end of the seventeenth century, ceded to Spain in 1763, and briefly reacquired by Napoleon in 1800 before being sold to the United States in 1803, colonial Louisiana lacked the overwhelming staple-crop domination of Britain's plantation colonies.
4. Old George, his dad, died suddenly in 1727 on holiday in Holland, and the prince was crowned before the old man was cold.
5. This took place when another Stuart pretender to our throne, Prince Charlie, (known rather 'camply' as Bonnie) landed in Scotland with seven of his mates to stir up the heavy Highlanders again.
6. He just ran away with his son, only a nipper, to France where Louis XIV was really pleased to have them, as he was looking for any excuse to attack England.
7. The Irish, always ones to be difficult, decided to support James and invited King Louis over to form a Catholic army to fight the English. They decided first to besiege and then rout the remaining

- Protestants in Londonderry (a bit like IRA are trying to do now).
8. Orange Billy', as he was known, called up his old Dutch mates, who still thought the French were creeps, and Anglo-Dutch Army met the O'Frogs on the banks of the Boyne in 1640.
  9. This rough, tough way of setting up a Republic upset the rest of Europe, and soon France was at war with most of it –and doing surprisingly well.
  10. There was so much fuss, however, that Pill resigned, and the strain of losing finally sent poor George completely.
  11. While she was on holiday abroad, he wrote and offered her 50.000 not to come home.
  12. Starting with Abdur Rahman Khan, this effort culminated in the reign of Amanullah (1919-1929), when Afghanistan fought a successful third war against the British, built up modern institutions of government, developed secular education, and encourages women to remove their veils, among other reforms.
  13. The Daoud government was itself overthrown by a violent communist uprising in 1978, which ushered in a long period of conflict.
  14. There may be decent prospects for a strong economic recovery in the short run, provided certain preconditions are met, principally on the security improvements, the government's continued commitment to sound economic management, and continued donor support.
  15. Large numbers of foreign nationals, from Pakistan and many Arab countries came to Afghanistan, attracted by the Taliban's

particular brand of radical Islam, and with plans to undertake military training in camps ran by Al-Qaeda.

16. The day dawned fine and clear, another Sicilian day of blazing heat, and I loved everything I saw and smelled – the prickly aroma of pine needles and hot bricks the whiff of salt water from the blue sea, my freshly laundered clothes, the new espadrilles I had bought in town, my breakfast of fruit and coffee, my body outstretched on the chaise lounge.
17. Passions stirred beneath Nantucket's Quaker facade. Life might seem restrained and orderly as hundreds, sometimes thousands, of people made their way to meeting each Thursday and Sunday, the men in their long dark coats and wide-brimmed hats, the women in long dresses and meticulously crafted bonnets.
18. Whether or not they called Boston home, most of them had probably spent more than a few nights in the boardinghouses in the waterfront area of the North End of the city –a place notorious as a gathering place for itinerant seamen, black and white, looking for a berth.

Об'єднання (злиття) речень

Якщо синтаксичні та стилістичні норми того вимагають, застосовується зворотний розчленуванню синтаксичний прийом. Він складається в заміні двох або більше простих англійських речень в одне шляхом їх з'єднання.

Вправа 10.

При перекладі речень застосуєте прийом об'єднання.

1. Small numbers of Indian slaves persisted into the nineteenth century. Others intermarried with Africans, and their descendants blended into the black population.
2. Exports will grow gradually toward 12 percent of GDP (= BBП) in 2010. Government revenues would increase gradually to 7,2 percent by 2010.
3. There are 29 provincial offices, or Mustoufiats, that coordinate fiscal operations. Reports have to be submitted from the Mustoufiats to the General Revenue Administration.
4. He was swiftly replaced by a chap named Henry Pelham, who, with his fearfully corrupt brother, The Duke of Newcastle, managed to string the war out for eight years, settling nothing. All it did manage to achieve was a unique opportunity for another Jacobite rebellion called the '45.
5. In those days I travelled with one change of clothes. I wore a seersucker jacket over a T-shirt, and a pair of jeans.
6. Immense block-and-tackle systems were strung from the ship's masts to the wharf to haul the ship onto her side. The exposed bottom was then sheathed in copper to protect the ship from marine growth, which could turn her four-inch-thick oak hull planking into a soft, porous veneer.
7. He wasn't going alone. His friends Barzillai Ray, Owen Coffin, and Charles Ramsdell, all between the ages of fifteen and eighteen, were also sailing on the Essex. Owen Coffin was the cousin of the

Essex's new captain and probably steered his three friends to his kinsman's ship. Nickerson was the youngest of the group.

8. Russell's promotion allows the former first mate, George Pollard, Jr., to take over command of the Essex, and one of the boatsteerers (or harpooners), Owen Chase, to move up to first mate. Three other crew members were elevated to the rank of boatetreeer.

Паралельні конструкції

Паралельні конструкції (синтаксичний повтор), характерні для англійської мови, є ефективним синтаксичним засобом ритмічної організації тексту, оскільки надає йому логічної чіткості та експресивної забарвленості. З їх допомогою відбувається виділення слів або словосполучень, які мають найбільшу значимість в передачі загальної ідеї і змісту. В силу того, що в цьому мовному засобі важливі не тільки семантика і структурні зв'язки повторюваних елементів, повтор, будучи стилістичним прийомом, являє собою складний лексико-синтаксичний мовний засіб, який вимагає уваги при перекладі.

Повторення може здійснюватися або прямим повтором мовної одиниці, або через заміну (наприклад, шляхом прономіналізації), або через її поширення. В залежності от виду повтору він виконує певні експресивно-семантичні і стилістичні функції.

Паралельні конструкції являють собою складну за складом структуру, і при їх передачі в ряді випадків необхідна низка різноманітних комплексних перетворень. Якщо ж вони знімаються, це повинно бути мотивовано або компенсоване іншим способом.

Способи перекладу паралельних конструкцій залежать від їх характеру. Для того, щоб легше розпізнати його, слід враховувати, з яким видом синтаксичного повтору – повного або неповного паралелізму – доводиться мати справу.

Паралельні конструкції складаються з членів, які можуть збігатися з членами речення або відрізнятися від них. Ці члени можуть перебувати в різних відносинах між собою: повного паралелізму, відсутності паралелізму між відповідними кореспондентами і невідповідності членам інших паралельних конструкцій.

При повному паралелізмі, перебуваючи в однотипних синтаксичних відношеннях, зберігаючи однаковий порядок слів, паралельні конструкції завжди містять однакову кількість членів, виконують одні й ті ж синтаксичні функції, мають однаковий порядок слів. Вони можуть бути представлені різноманітними типами речень, від найпростіших до найскладніших, бути незалежними або бути частиною іншої фігури.

Неповний паралелізм спостерігається, коли відбувається опущення одного з членів або його поширення за рахунок простих або складних (аж до речення) одиниць, або зміна синтаксичного малюнка, або має місце інше відхилення.

Основними труднощами при перекладі паралельних конструкцій є збереження ритму оригіналу, покликаною забезпечити певну логіку і експресивність.

При перекладі, до залежності від необхідності, вони можуть бути передані безпосередньо, шляхом проведення трансформацій

або ж знімаються. Але в останньому випадку їх логічне, стилістичне, смислове навантаження передаються іншими способами, до яких також відносяться синтаксичне оформлення, граматичні та лексичні трансформації.

При передачі паралельних конструкцій треба враховувати їх стилістичну насиченість, яка впливає на подачу інформації. Вони можуть виконувати змістовну роль при постановці проблеми, для об'єднання, зближення окремих моментів оповідання спільною ідеєю або їх порівняння. Однак їх пряма передача або збереження не завжди сприяють меті досягнення адекватності перекладу. В українському тексті будь-які трансформації повинні проводитися за умови збереження смислового центру англійської висловлювання. А для письмового українського тексту, як відомо, найбільш універсальним засобом є розташування слів і віднесення реми в кінець висловлювання. Через це в ряді випадків збереження паралельних конструкцій веде до порушення темо-рематичних відносин, а смисловий центр висловлювання залишається невиділеним. Це той випадок, коли передача паралельної конструкції може завдати шкоди, і на відміну від англійського висловлювання, в якому завдяки паралелізму підкреслюється його логічна сторона, в українському варіанті вона виявляється ослабленою або навіть невірною.

Крім того, передача паралельних конструкцій впливає на можливість збереження ангорських особливостей, які виражаються в організації ритміки тексту і надання йому емоційної насиченості через виділення певних моментів висловлювання.

Вправа11.

Визначте характер і функцію паралельних конструкцій, їх склад, необхідність їх збереження або зняття при перекладі, а також способи їх передачі.

1. The most difficult thing is not to convince audiences to come and see my shows or to convince audiences that theatre is an extraordinary form of art, a form of expression, but to convince theatre people that theatre is the most fantastic thing.
2. People do theatre for all sorts of reasons. People do theatre in the meantime. People do theatre because they cannot afford to do film or to do TV.
3. It used to be that you'd buy a play because the play had not only been written by someone, but it had been staged.
It had been through the meat grinder of the theatre production context. It had been through the meat grinder of actors. It had been through the hands of the stage architect, of a director, and all the others who had worked on it.
4. You have to attract them with arguments such as come and see, and you will not have to think.
Come and see us, and you will forget about your life. Come and see us, and you will relax.
5. There are very few people in the world now who have chosen to do theater for theater, who have chosen to do theater not as a normal process towards film, as a normal process towards television.
6. As a theater person, I don't believe that you write theater alone.
"Writing theater", that's one generalized idea that we have about

theater, the theater is something that a writer does on his own. It's a collective process, and theater exists if there is an audience.

7. Self-knowledge has no end – you don't come to an achievement, you don't come to a conclusion.
8. If government has any meaning it means the restraint of the many by the few – the subordination of numbers to brains. It means the determined denial to the masses of the right to cut their own brains. It means the grasp and control of all the social forces and material enginery – a vigilant censorship of the press, a firm hand upon the church, keen supervision of public meetings and public amusements, command of railroads, telegraph and all means of communication. It means, in short, the ability to make use of all the beneficent influences of enlightenment for the good of people, and to array all the powers of civilization against civilization's natural enemies – the people.
9. Before we can build, before we can transform, before we can condemn or destroy, we must know that which we are.
10. The problem is always new, whether it is a problem of starvation, a psychological problem, or any problem. Any crisis is always new.
11. And it seems to me that without this understanding, without this experience, merely to read books, to attend talks, to do propaganda, is so infantile – just an activity without much meaning, without this understanding, without this experience.
12. Perhaps that may be putting it very crudely, but that is actually what we want – knowledge that will give us pleasure, experience

that will give us pleasure, a gratification that will not wither away by tomorrow.

13. So one of the fundamental causes of the disintegration of society is imitation, and one of the disintegrating factors is the leader, whose very essence is imitation.
14. Perhaps you can find gratification, but surely you cannot find happiness.
15. If we were both equal in thought, in feeling, there would be no respect, there would be no ill-will.
16. Stupidity is the giving of wrong values to those things which the mind creates, or to those things which the hands produce.
17. There is no end, there is no actor, because action with an end in view creates the actor.
18. When there is love, there is action, is there not? And is that action not liberating?
19. I can escape into illusions, I can run away from contention, strife, struggle; I can worship another; I can look for my salvation through somebody else.
20. But so long as I am ignorant of myself, so long as I am unaware of the total process of myself, I have no basis for thought, for affection, for action.
21. It is not dependent on any ideology, either on the left or the right; and if it is dependent on an ideology, then it is merely a matter of opinion.
22. Is the seeker different from the thing he seeks? When you say, 'I am making happiness', is the seeker different from the object of his

- research? Is the thinker different from the thought?
23. We are concerned with livelihood, getting jobs, earning money; we are concerned with the relationship with our family or with our neighbours, and we are concerned with ideas and with beliefs.
24. Therefore, then, the problem is: Is there not action without this becoming? Is there not action without this pain, without this constant battle?
25. We follow authority – if not of a person, then of a system, of an ideology –because we want a result which will be satisfactory, which will give us security.
26. What is that most of us are seeking? What is that each one of us wants? Probably most of us are seeking some kind of happiness, some kind of peace; in a world that is ridden with turmoil, wars, contention, strife, we want a refuge where there can be some peace. I think that is what most of us want.
27. But that is the last thing we want: to know ourselves. Yet that is the only foundation on which we can build. Before we can build, before we can transform, before we can condemn or destroy, we must know that which we are. If we are petty, jealous, vain, greedy – that is what we create about us, that is the society in which we live.
28. So, before we give out minds and hearts to something which demands a great deal of earnestness, attention, thought, care, we must find out, must we not?', what it is that we are seeking, whether it is happiness or gratification.
29. Mere isolation in an enclosing idea is not a release from conflict.

So we must find, must we not?, what it is, inwardly, as well as outwardly, that each one of us wants. Have you got to go to somebody to find out? Yet that is what we are doing, is it not?

30. We want something that will endure everlastingly, which will gratify us. If we strip ourselves of all the words and phrases, and actually look at it, this is what we want.
31. The solution obviously lies in the creator of the problem, in the creator of the mischief, of the hate and of the enormous misunderstanding that exists between human beings. The creator of this mischief, the creator of these problems, is the individual, you and I, not the world as we think of it.
32. The desire to achieve an end brings about will, which is the actor – I want to achieve, I want to write a book. I want to be a rich man, I want to paint a picture.
33. The will to be is the will to become, at different levels of consciousness, in different states, in which there is challenge, response, naming and recording.
34. One is to be aware of this total process, of how ideas come into being, how action springs from ideas, and how ideas control action and therefore limit action, depending on sensation.
35. In that moment of anger there is neither the experiencer nor the experience; there is only experiencing. But the moment you come out of it, a split second after the experiencing, there is the experiencer and the experience, the actor and the action with an end in view – which is to get rid of or to suppress the anger.
36. So long as there is mentation (зд.: процесс мышления), so long as

there is shaping of action by an idea which is experience, there can be no release; and so long as that process continues, all action is limited.

37. But is there an action when there is no ideation? Surely there is such action when the idea ceases; and the idea ceases only when there is love. Love is not memory, love is not experience, love is not thinking about the person that one loves, for then it is merely thought.

РОЗДІЛ 5

ТЕКСТИ ДЛЯ ПЕРЕКЛАДУ

Text 1. Nuclear Power

The problem with nuclear power is not that it kills people; it kills very few. Its problem is that humans have a fear of something they cannot see, hear, feel and smell. Humans are used to the idea that a rock can fall on your head and kill you. They have not. been able to get used to the idea that an invisible particle they cannot sense can kill them. Nuclear radiation is the ultimate ghost.

But there is another, perhaps more important, dirty little reality about nuclear power that the green movement would rather not talk about. Most of us know with certainty that we will not be the ones killed in a coal mining accident. We don't work in the world's coal mines. Someone else does. They are the ones risking their lives to give us electricity. We don't want to risk our own lives with nuclear power to give ourselves electricity – no matter how small the probabilities may be.

Having spent a few college summers working in an underground copper mine in Montana, my sympathies are with the coal miners. But for most Americans, it swings the other way: It is OK for them to risk their lives to give me the electricity that I want. My death and his death are not equivalent.

Text 2. Sea Water Contaminated by Sewage

One in ten British beaches is polluted by sewage and is a health risk to holiday-makers, according to a report published today.

The Good Beach Guide, compiled by the marine Conservancy Society on behalf of Readers Digest, also shows that 66 per cent of monitored beaches fall below society guidelines for water quality standards.

The North-west was the region that pioneered the British seaside resort, but not a single beach between Cumbria and the Wirral is judged to have good water quality.

Morecambe North and Blackpool have water "heavily contaminated by sewage". Other resorts that failed to meet mandatory standards include Scarborough South Beach and Brighton.

But the number of beaches recommended as safe for bathing is up 25 per cent on last year. The society said that although it welcomed work by water service companies to improve the situation, this was "of little comfort to bathers who fall ill because improvements in sewage treatment will not be completed until the next century".

The society's conservation director Guy Linley-Adams added: "Despite what the water industry may tell us, the truth is that many UK beaches are still unacceptably polluted by the water company sewage works and sewage overflows."

A spokesman for the Water Services Association, which represents the big water and sewage companies, said: "The water companies have in place a £2 billion programme aimed at achieving full compliance with the European Commission directive.

"As a result, beach quality has improved year-on-year since 1992."

The society will now be lobbying for a commitment from the Government to ensure full compliance with the existing directive, the

adoption of stricter standards, high quality sewage treatment, and the designation of all recreational waters under a new directive.

Text 3. Thousands of Species "Threatened by Warming"

Global warming could destroy or fundamentally alter a third of the world's plant and animal habitats by the end of this century, scientists said yesterday. They warned it could cause the extinction of thousands of species.

The study, commissioned by the World Wide Fund for Nature, said that the most vulnerable plant and animal species would be in Arctic and mountain areas, where up to 20 per cent could be driven to extinction.

In the north of Canada, Russia and Scandinavia, where warming was predicted to be most rapid, up to 70 per cent of habitat could be lost.

Species identified as most at risk included the rare Gelada baboon in Ethiopia, the mountain pygmy possum of Australia, the monarch butterfly in its Mexican wintering grounds and the snowy owl of Canada and Alaska. Also under threat were the spectacled bear of the Andes and the spoon-billed sandpiper, of which only 4,000 remained, in its breeding sites in Russia's Arctic Far East. In Britain, the report said the ptarmigan, dotterel and snow bunting, birds of the high Cairngorms, would also come under severe pressure. The report, *Global Warming and Terrestrial Biodiversity Decline*, was written by Jay Malcolm, professor of forestry at Toronto University, and Adam Markham, the British-born director of the North American pressure group, Clean Air — Cool Planet.

The authors calculated required migration rates for species in all

terrestrial areas for a doubling of carbon dioxide from pre-industrial levels, which was expected to take place around 2050.

By comparing these with fossil and historical records, they found that the rate for plant species appeared to be 10 times higher than those recorded after the last Ice Age. It was common for plants and animals to have to move at a rate of a kilometre a year to keep up with the climate they were used to, the report said. But they were unlikely to be able to do so in future because of the barriers placed by oceans and lakes, cities and agricultural zones.

Pests and weedy species would fare best, the report predicted. These included the Japanese honeysuckle and the Canada goose.

But many tropical species, which had never been forced to move by the Ice Age could become extinct.

The report said: "If past fastest rates of migration are a good proxy for what can be attained in a warming world, then radical reductions in greenhouse gas emissions are urgently required to reduce the threat of biodiversity loss."

Ute Collier, of the World Wide Fund for Nature UK, said: "The rates at which species will have to move are much faster than for 10,000 years, so many species and habitats will probably be unable to adjust."

Ruud Lubbers, the former Dutch prime minister and now president of WWF International, expressed some hope: "There is evidence that society at large, including transnational companies, is beginning to understand the problem."

Text 4. Bite is Worse than Bark

One of the most frightening things that can happen when travelling is to be attacked and bitten by a stray dog. Worse than the pain, is the fear that you might contract rabies.

It is a dreadful illness, invariably fatal once symptoms begin and the symptoms are acutely distressing. Its onset is often heralded by a sense of apprehension, headache and fever. As the disease progresses, it causes weakness or paralysis. Spasms of the swallowing muscles lead to a total fear of water. In the final stages, come delirium and convulsions.

The virus that causes rabies is present in the saliva of a rabid animal and may be introduced when the animal bites or scratches.

In Bangkok, between four per cent and seven per cent of stray dogs are reported to be rabid and more than 100,000 people a year are treated after being bitten. I always advise travellers to avoid any contact with animals as far as possible, but particularly to avoid contact with an animal that is behaving oddly.

Unfortunately, despite this advice, people do get bitten. It is not uncommon to receive calls from panicking travellers who are terrified that they will develop rabies. If you are unlucky enough to be bitten, you should thoroughly cleanse the wound with soap and water and encourage limited bleeding. Dirt and suchlike should be removed and the wound bathed with an antiseptic. If you do not have any antiseptic, gin or whisky will do the trick. The next step is to seek medical attention as soon as possible. You should try to obtain human diploid-cell rabies vaccine.

If you were immunised against rabies before your trip, you will

need only two doses of the vaccine, given three to seven days apart, to boost your antibodies. If you have not been immunised, you will need a course of five injections of rabies vaccine over 30 days, but you should also try to obtain human rabies immunoglobulin (HRIG) for immediate injection as this will provide protection until the vaccine acts.

HRIG can be difficult to obtain, so if you are planning to spend long in rabies-infected countries, it is a good idea to be immunised before you go.

Text 5. UK "Tops Energy Wasters League"

Britons are the worst energy wasters in Europe with bad habits, which could cost £11 bn by 2010, a survey of Europe's five most populous nations suggests.

Leaving mobile phone chargers plugged in, appliances on standby and lights on are among their most common failings. If the levels of wastage continue, an extra 43m tons of carbon dioxide will be pumped into the atmosphere by then, the Energy Saving trust said.

It interviewed 5,000 people in the UK, France, Germany, Spain and Italy. Figures in the Habits of a Lifetime report, commissioned to mark the start of Energy Saving Week, said 71 per cent of UK consumers admit to leaving standby buttons on once a week.

Meanwhile, 65 per cent of UK consumers leave chargers on once a week and 63 per cent forget to switch the lights off when leaving the room. The comparison with German consumers, who top the energy efficiency league, reveals major differences. Britons leave chargers on three times as much as Germans, they leave standby buttons on twice as

much and forget to switch off lights four times as much. Almost half (48 per cent) of Britons admit to using the car for short journeys rather than public transport, walking or cycling. The Spanish were said to be the next most efficient users of energy after Germany, followed by France and Italy.

Text 6. Team Players Wanted

Only team players will succeed in Japan's group-oriented culture.

Japan has a very formal, hierarchical culture. When addressing a Japanese associate, use their surname or job title followed by "san". If speaking to a much more senior colleague, use Mr. or Ms. with their surname. Never use first names unless invited to do so. The Japanese will traditionally greet each other with a bow, though western counterparts are more likely to be greeted with a simple nod followed by a light handshake. If someone does bow to you, respond by bowing to the same level, with eyes lowered.

The key to establishing credentials, business cards should be written in both English and Japanese. Present your card with both hands with the Japanese side facing up. Similarly, receive a card with both hands and take a few moments to read it. A first meeting tends to be very formal. Be careful not to display negative emotions or be too abrupt, which might cause loss of face. Be especially deferential to older associates, who will usually be the most senior in rank.

In Japanese business culture, the group identity always prevails and all decisions are made within the group. Do not single anyone out, either for praise or criticism. Expect every aspect of your proposal to be

reviewed in minute detail – the Japanese will gather as much information as possible to avoid potential problems later on.

Once outside the structured office environment, the Japanese are much more informal. Business entertaining might take place at a golf course, karaoke bar or a private room at a restaurant. If uncertain of the intricate dining etiquette, simply follow the lead of your counterparts and remain humble, polite and modest.

Text 7. Information Overload

In India, much information is needed before a deal is struck. India's two official languages are Hindi and English, with English widely used in business. Translators are not required, but it is useful to have an intermediary to help navigate local bureaucracy.

The traditional greeting is the *narnaste*, (hold your hands in prayer position at chest level and bend your head towards your fingertips). Westerners are likely to be greeted with a handshake (women should not initiate a handshake with a man). In formal situations, you may be welcomed with a garland of flowers.

Meetings usually start with tea and small talk. Building personal relationships is vital as subjective feelings weigh heavily in the decision-making process. Bring plenty of business cards and be flexible about timing – itineraries often change at short notice.

Indian society is very hierarchical and everyone is aware of their rank in relation to others. Foreign businessmen should aim to gain access to associates at the highest level in order to advance rapidly. Those in positions of authority are generally decisive and willing to take

risks, whilst subordinates are reluctant to get involved in decision making and expect to follow directives.

Business negotiations can be protracted. You might have to provide the same information several times to different people but this is usually an indication that you are making progress.

A deal is often sealed with a meal. Most business meals are lunches, although you may be invited to an associate's home for dinner. Indians enjoy entertaining – "Serving a guest is like serving God" is a commonly held belief. Leave a little food on your plate to avoid offending your host (an empty plate may suggest you are still hungry).

Text 8. United Arab Emirates

The United Arab Emirates (UAE) is a federation of seven Emirates located on the Arabian Peninsula. Considered the most liberal country in the Gulf, the UAE is still relatively conservative by Western standards.

Less than half of the UAE's inhabitants are Arabs, though over 70 per cent are Muslim. Arabic is the official language but English is widely used and understood.

People are relaxed about time in the UAE. Meetings generally begin with small talk and an offer of tea, Arabic coffee or soft drink (it would be thought rude to get straight to business). In the same way, discussions should not be brought to a sudden close even if you are pressed for time (impatience is regarded as bad manners). Arabs look badly on displays of ill-temper or annoyance, and negotiations are generally good humored and informal.

Shaking hands on arrival and departure is the norm, although Arab

men do not usually shake hands with women. Women should wear a conservative skirt or trousers and jacket and ensure that necklines are modest.

Business entertaining is usually lavish and in the Western style. An authentic feast may feature a whole sheep served on a bed of rice. This should be eaten with the right hand only as the left hand is considered unclean. Most Muslims do not drink and visitors should consult their host before ordering alcohol. Wait for your host to signal that the evening has come to an end— indicating that you are ready to leave would be taken as an insult.

Text 9. What's on the Air Pollutes as Much as What's in It

Among the academics who study the TV-violence link, the effect isn't even controversial. Study after study has shown that television robs families, schools and churches of their ability to show the young how the world is supposed to work. TV and movies do the job now, and teach that violent solutions to everyday problems are fast, fun and often unpunished. TV is the main culprit because it is routinely watched by young children.

George Gerbner of Temple University calls this "cultural pollution". Instead of having their values cultivated by stories and examples from parents and teachers, children are turned over to the TV set for babysitting. The statistical link between TV and violent actions is found at every level: in studies that follow individuals and those that follow nations.

Children watching television grow up confusing TV's world with

the real one. Even as adults they carry a picture of the world inside their heads that remains closer to TV's version of reality than to actual reality.

TV advocates say violent content is a problem of parental control. But even if parents can control their own children's viewing, the kids will pick up violence-friendly attitudes from their peers just like nonsmokers sucking second-hand tobacco fumes.

Text 10. Electronic Commerce

Throughout history, international trade has been helped by all manner of technical advances, from the development of the tea clipper to the invention of powered flight and the telecommunications revolution. The last of these, and especially the Internet, could have a huge effect on trade in the next few years.

Electronic commerce should boost trade in goods: hard-to-find books or music recordings, for example, have become easier to track down on the Internet. But trade in services should benefit even more. Anything that can be put into digital form will be tradable. For example, architects will be able to send and amend designs electronically. Doctors may be able to diagnose and dispense to patients abroad whom they never meet.

One of the best things about electronic commerce is that it is fairly free from interference by governments. America wants to keep it that way. It has called for a WTO accord on electronic commerce that would keep the electronic transmission of digitized information free of customs duties. This looks like a trade diplomat's dream. In the absence of any barriers at present, nothing needs to be negotiated away. The WHO's

agreement on trade in telecommunications services already guarantees the freedom of some aspects of electronic commerce.

Despite all these plus points, electronic commerce raises two difficulties for the WTO. First, it blurs the distinction between a good and a service. This matters because WTO rules treat goods and services differently. Goods tend to be subject to tariffs; services are not, but trade in services is limited by restrictions on "national treatment" or quantitative controls on access to foreign markets. So the rules that will be devised for electronic commerce may affect the choice between physical and digital methods of trade.

For example, a compact disc sent from one country to another is clearly a good, and will incur a tariff as it crosses the border. But if the music on the disc is sent electronically from a computer in one country to a computer in another, is it still a good, even though it can no longer be dropped on your foot? Customised data and software, which can also be put on CD, are usually treated as services. Who can tell?

Second, electronic commerce poses a headache for national regulators, especially in service industries such as medicine and financial advice where suppliers are much better informed than their customers. Watchdogs may be helpless to stop the electronic sale of quack treatments or dodgy investment schemes.

They could impose trade restrictions, insisting, for example, that financial firms selling on the Internet to residents of their country must also have an office there; or they could work more closely together, with officials in the seller's country monitoring cross-border sales on behalf of regulators in the buyer's country. But such invigilation would take

away some of the Internet's free-wheeling charms. More sensibly, they might decide to leave well alone and let the buyer beware.

Text 11. Fundamentalism

Fundamentalism is a product of modernity, it is born out of the clash between modernity and traditional cultures. As we have become more uncertain about the inevitability of progress, religion can be seen to take on a new role. Fundamentalism is one response to an uncertainty born of social change.

An important question to ask about the Islamic faith is why it is seemingly so resistant to secularization. There are several possible reasons. First, the central doctrines of Islam contain an emphatic monotheism which produces both doctrine and law. This has profound implications for Muslim life as the leaders of the faith become givers of the law. Second, it is pre-industrial faith, a founded, doctrinal world religion, which is effectively challenging the secularization thesis.

Things may yet change in the future. But on the evidence available so far, the world of Islam demonstrates that it is possible to run a modern, or at any rate modernizing, economy, reasonably permeated by the appropriate technological, educational, organizational principles, and combine it with a strong, pervasive, powerfully internalized Muslim conviction and identification.

Fundamentalism thus poses problems of understanding. Some scientists see it as demanding special skills on the part of the sociologist. As western sociologists we must be wary of potential oriental xenophobia in examining Islamic fundamentalism. For feminists

especially, Islamic fundamentalism challenges so many of the hardwon victories of women against patriarchy and its ideologies.

Text 12. Planet Hunting

Planets are not, as a rule, very bright. That is only fair, because they do not produce any light by themselves; they just reflect light from the stars they orbit. They also affect the light from their parent star in other ways, first by causing the parent star to wobble (which affects the light's frequency) and second by dimming that light when they pass between star and observer. Up until now, astronomers have relied on these indirect effects to infer the existence of so-called extrasolar planets, which orbit stars other than the sun. They have been very successful in this, for 152 such planets have been found to date. But it would be nice to see some directly, rather than having to infer their existence, and two teams of astronomers have done just that.

Both teams relied on NASA's Spitzer space telescope to observe their planets. Spitzer observes in the infra-red. This is light with a wavelength longer than that at the red end of the visible spectrum. Because infra-red light has this long wavelength, it is less energetic. And that means that cooler things (like planets) are comparatively brighter, and hot things (like stars) comparatively dimmer, in this bit of the spectrum. With a little electronic jiggery-pokery it is thus possible to subtract the light from the star alone from that of starplus-planet, leaving behind only the image of the planet.

For now, directly imaging Earth-sized planets will be difficult. That is why NASA is planning to launch a purpose-built mission, called

the Terrestrial Planet Finder (TPF), in 2016. The TPF will rely on a suite of satellites flying in formation, in order to make high-resolution images.

Text 13. Exploding the Myths of "Segregated Britain"

Far from heading towards deeper segregation, Britain is becoming increasingly racially and ethnically mixed, according to a new study released this week. The analysis by Dr. Ludi Simpson of Manchester University is based on the 2001 census. It flies in the face of claims by many politicians that Britain is "sleepwalking" towards greater segregation, as the head of the Commission for Racial Equality, Trevor Phillips, said this summer. Phillips claimed, "Residentially, some districts are on their way to becoming fully fledged ghettos – black holes into which no one goes without fear and trepidation, and from which no one ever escapes undamaged."

What that census data shows is that black and Asian families, just like white families, move out of the inner city to the suburbs when they have the money to do so. The other thing it shows is that the populations are growing and there is a limit to housing. So if people haven't got much money to move to more expensive areas they are going to move to the next-door neighbourhood.

The study challenges the idea of "white flight" – white people flooding out of inner city areas in order to get away from nonwhites.

Text 14. Chicago

Chicago is the city that best captures the can-do spirit of the American Midwest. Known throughout the years for its industrial might,

iron-fisted politicians, notorious criminals, and fiery political protest, the City of Big Shoulders has emerged in the twenty-first century as a world metropolis. Now the third largest city in the United States, it is recognized for its financial district, spectacular skyline, renowned architecture, and internationally acclaimed parks, museums, and cultural institutions.

Once famous mainly for stockyards and steel mills, Chicago now boasts more top-rated five-star restaurants than any other city in the United States and has been voted by various publications as one of the "Top 10 US Destinations", one of the "Best Walking Cities" in the United States, and one of the "Ten Best Places to Live".

The single cataclysmic event that shaped the future of the city was the Great Chicago Fire of 1871, which started in the barn of an Irish immigrant family named O'Leary. According to legend, the conflagration started when Mrs. O'Leary's cow kicked over a lantern. The real cause of the fire remains a mystery, but its toll is all too well known. Fueled by strong winds and the city's abundant wooden structure, it raged for three days and consumed much of the city. At least 300 people died, and 100,000 people – a third of the city's population – lost their homes.

Amid the devastation and despair, Chicagoans saw an opportunity to redesign and expand the city. Prominent architects drawn to the city in the aftermath of the fire pioneered new steel-frame construction that led to the invention of the skyscraper. The first such structure, the 10-storey Home Insurance Building, was erected in 1885. Today Chicago is home to some of the tallest buildings in the world.

Text 15. Brexit: The five questions everyone's asking Google

We all do it – we don't quite understand something, so we reach for our phones and Google it.

And Brexit is no different.

Here we answer the five most-googled questions to do with Brexit over the past 24 hours.

Don't worry, we promise to keep it simple.

1. What does Brexit mean?

Brexit – short for "British exit" – is the process of the UK leaving the EU (European Union).

The EU is a group of 28 countries which trade with each other and allow anyone to easily move between the countries to live and work.

The UK had a referendum in June 2016 where it voted to leave the EU, which it's been part of for more than 40 years.

But the exit didn't happen straight away - it's happening on 29 March 2019.

2. What is the Brexit deal?

After Brexit was voted for, negotiations started between the UK and the EU.

The negotiations are over the "divorce" deal. This is a withdrawal agreement which sets out how exactly we leave the EU – not what will happen after we leave.

On Wednesday, Prime Minister Theresa May presented that deal. Here are some key points:

- **Payment:** The UK will pay £39bn to the EU to cover what it owes

- Transition period: Between 29 March 2019 and 31 December 2020 nothing much changes to allow the UK and EU to strike a trade deal and to give businesses the time to adjust.
- Immigration: EU citizens and their families can continue to move to the UK freely before 31 December 2020.
- Trade: There won't be any changes to trade in the transition period.
- Northern Ireland: Neither the UK or the EU wants there to be a physical border between Northern Ireland and the Republic of Ireland (here's why). But in the deal, there's an agreement for a backstop.

3. What is the backstop in Brexit?

This has been one of the biggest sticking points of the whole thing.

Neither the UK or the EU want a visible or "hard" border between Northern Ireland and the Republic of Ireland with guard posts and checks.

So they've agreed to put in place a "backstop" – that's just another word for a deal to make sure a hard border never happens.

It would mean that Northern Ireland – but not the rest of the UK – would still follow some EU rules on things like food products and goods standards. The backstop would only be introduced if a trade deal between the EU and the UK isn't sorted out during the transitional period.

But this bit is controversial. Some people say it means the UK would still be tied to EU rules while others don't like the idea of Northern Ireland having different regulations to the rest of the UK.

4. When will Parliament vote on the Brexit deal?

On 25 November, the prime minister will try and get European

leaders to officially back the deal.

If approved, she then has to take it to MPs for a vote in Parliament. That's expected to happen in December. At the moment it looks like her deal would be defeated.

She doesn't have enough Conservative MPs to force it through and there are MPs from all parties who aren't happy with what's being suggested.

5. Will Brexit even happen?

Image copyright Getty Images Image caption There was a big rally in October demanding a second referendum

Well, it is written into UK law that Brexit is going to happen.

But some people are calling for a second referendum (they call it a "People's Vote"), which would basically ask the question: "Do you want the UK to leave the EU, now we know what the deal is?"

If that happened, then Brexit could potentially be reversed – but Theresa May has repeatedly said there won't be another referendum.

By Imran Rahman-Jones Newsbeat reporter 16 November 2018

ЛІТЕРАТУРА

1. Англо-український словник, українсько-англійський словник [Текст] = English-Ukrainian Dictionary Ukrainian-English. – К.: Феміна, 1995. – 694 с.
2. Англо-український словник власних назв та імен / Уклад. Т. Олійник. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2000. – 208 с.
3. Англо-український словник ділових термінів: понад 20 000 слів : навч. посібник / Ред. С. І. Юрій. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 374 с.
4. Англо-український словник : у 2-х Т.: Близько 120 000 слів / Склад М. І. Балла. – К. : Освіта, 1996. – Т.1 : А-м. – 1996. – 752 с.
5. Англо-український словник : у 2-х Т.: Близько 120 000 слів / Склад М. І. Балла. – К. : Освіта, 1996. – Т.2 : N-z. – 1996. – 712 с.
6. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова. – М.: Сов. энцикл. 1969. – 608 с.
7. Бархударов Л. С. Язык и перевод. Вопросы общей и частной теории перевода / Л. С. Бархударов. – М.: Международные отношения, 1975. – 240 с.
8. Бреус Е. В. Теория и практика перевода с английского языка на русский: Учеб. пособие. Часть 1 / Е. В. Бреус. – М.: Изд-во УРАО, 2001. – 104 с.
9. Гальперин И. Р. Большой англо-русский словарь: в 2 т. / И. Р. Гальперин. – М.: Рус. яз., 1972. – 1688 с.
10. Гарбовский Н. К. Теория перевода / Н. К. Гарбовский. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 2004. – 544с.

11. Іваніна Т. В. Теорія та практика перекладу. – Навчальний посібник для студентів четвертого курсу всіх форм навчання спеціальності «Мова та література» / Т. В. Іваніна. – Запоріжжя, 2010. – 32с.
12. Казакова Т. А. Translation Techniques: Учебн. пособ. / Т. А. Казакова. – Санкт-Петербург: Изд-во Союз, 2000. – 320 с.
13. Карабан В. І. Переклад з української мови на англійську мову. – Навч. посібник для студентів вищих закладів освіти / В. І. Карабан, Дж. Мейс. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 608 с.
14. Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської науково-технічної літератури на українську мову. Частина І. Граматичні труднощі / В. І. Карабан. – Вінниця: «Нова Книга», 2001. – 271 с.
15. Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської науково-технічної літератури на українську мову. Частина ІІ. Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі/ В. І. Карабан. – Вінниця: «Нова Книга», 2001. – 303 с.
16. Комиссаров В. Н. Теория перевода / В. Н. Комиссаров. – М.: Высшая школа, 1990. – 253 с.
17. Колшанский Г. В. Контекстная семантика / Г. В. Колшанский // Лингвистическое наследие XX века. – Изд. 2. – М.: URSS, 2005. – 152 с.
18. Левицкая Т. Р. Проблемы перевода / Т. Р. Левицкая, А. М. Фитерман. – М.: Международные отношения, 1976. – 208 с.

19. Основи перекладу: граматичні та лексичні аспекти: Навч. посіб. / За ред. В. К. Шпака. – К.: Знання, 2005. – 310 с.
20. Нестеренко Н. М. A Course in Interpreting and Translation. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів/ Н. М. Нестеренко. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 240 с.
21. Полюжин М. М. Теорія і практика перекладу з англійської мови на українську. Навчальний посібник /М. М. Полюжин, Н. М. Максимчук, Л. Ф. Омельченко. – Київ, 1991. – 95 с.
22. Практичний переклад з англійської мови: Навчальний посібник / В. Б. Крамар, Ю. П. Мельник, О. В. Ємець, Л. Д. Бурковська та ін.; за заг. ред. В. Б. Крамара. – Хмельницький: ХНУ, 2007. – 215 с.
23. Рецкер И. Я. Теория перевода и переводческая практика / И. Я. Рецкер. – М.: Наше наследие, 2007. – 244 с.
24. Терехова Г. В. Теория и практика перевода: Учебное пособие /Г. В. Терехова. – Оренбург: ГОУ ОГУ, 2004. – 103 с.
25. Утробина А. А. Теория перевода / А. А. Утробина. – М.: Приор-издат, 2010. – 144 с.
26. Федоров А. В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы): учеб. пособие / А. В. Федоров. – СПб.: СПб ГУ; М.: ФИЛОЛОГИЯ ТРИ, 2012. – 416 с.
27. Черноватий Л. М. Переклад англomовної юридичної літератури: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти / Л. М. Черноватий, В. І. Карабан, Ю. П. Іваненко. – Вінниця: Поділля. – 2002. – 448 с.

28. Швейцер А. Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты / А. Д. Швейцер. – М.: Наука, 1988. – 215 с.
29. Grammatical and Stylistical Aspects of Text Translation. Тексти та завдання для самостійної роботи з курсу «Практика перекладу з англійської мови» для студентів спеціальності «переклад» / Уклад. Ю. П. Бойко, Л. Д. Бурковська, К. М. Скиба. – Хмельницький: ХНУ, 2007. – 80 с.
30. Korunets I. V. A Course in the Theory and Practice of Translation: Підручник/ I. V. Korunets.– Вінниця: «НоваКнига», 2001. – 448 с.
31. Miram G. Translation: A Course of Lectures on Translation Theory and Practice for Institutes and Departments of International Relations / G. Miram. – К.: Ніка-Центр, 2002. – 238 с.
32. Translation Algorithms. Тексти і завдання з практичного перекладу / Уклад. Бойко Ю. П. – Хмельницький: ТУП, 1999. – 86 с.
33. Hornby A. S. Oxford Advanced Learner's Dictionary / A. S. Hornby. – Oxford University Press, 1995. – 1428 p.
34. Longman Dictionary of Contemporary English. – Harlow: Pearson Education Limited, 2009. – 2081 p.
35. Parker, Philip M. Webster's Ukrainian (cyrillic script). – English thesaurus dictionary. San Diego, 2008. – 608 p.

ДЛЯ ЗАМІТОК

